

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ ПЕТРОВО

Број: 3

Петрово, 28.02.2011.године

Година: XIX

1.

На основу члана 30. Закона о локалној самоуправи («Службени гласник Републике Српске» број 101/04, 42/05 и 118/05), члана 15. Закона о омладинком организовању («Службени гласник Републике Српске» број 98/04 и 119/08), члана 37. Статута општине Петрово („Службени гласник општине Петрово“ број 17/06), Скупштина општине Петрово, на сједници одржаној дана 18.02.2011. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ДОНОШЕЊУ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ ОПШТИНЕ ПЕТРОВО 2011-2015. ГОДИНА

Члан 1.

Скупштина општине Петрово доноси Омладинску политику општине Петрово 2011-2015. година, број 01-022-22/11, која је саставни дио ове одлуке.

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику општине Петрово.

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
Јово Николић, с.р.

Број: 01-022-23/11
Датум: 21.02.2011.

Садржај

Увод.....	3
I.Истраживање положаја и потреба младих у општини Петрово	6
Предмет истраживања.....	6
Млади.....	6
Ставови.....	6
Циљеви истраживања.....	7
Истраживачка питања.....	7
Варијабле и њихово операционално дефинисање.....	8
Независне варијабле.....	8
Зависне варијабле.....	8
Контролне варијабле.....	8
План обраде података.....	8
Избор инструмента за прикупљање података.....	8
Узорак.....	9
Закључак.....	12
II.Омладинска политика општине Петрово 2011-2015.....	13
Запошљавање.....	13
Стамбена политика.....	19
Здравствена политика.....	21
Социјална политика.....	26
Информисање младих, партиципација у друштву и мобилност.....	30
Спорт, слободно вријеме и омладински рад.....	36
Култура и образовање.....	41
Заштита животне средине.....	51
III.Генерални планови реализације омладинске политике општине Петрово...56	56
1.Запошљавање.....	56
2.Стамбена политика.....	59
3.Здравствена политика.....	60
4.Социјална политика.....	63
5.Информисање младих, партиципација у друштву и мобилност.....	65
6.Спорт, слободно вријеме и омладински рад.....	68
7.Култура и образовање.....	70
8.Заштита животне средине.....	76
IV.Финансијски план за прву годину имплементације.....	78
V. Механизми за реализацију Омладинске политике.....	79
Организационе структуре за реализацију Омладинске политике.....	79
Финансирање омладинског рада и активности.....	80
VI. Мониторинг и евалуација.....	82

Увод

Омладинска политика општине Петрово представља докуменат којим локална управа приступа стратешком побољшању положаја младих, препознавању њихових потреба, те рјешавању приоритетних проблема младих људи у општини Петрово за период 2011.-2015. године, заснованом на принципима поштивања људских права и слобода, социјалне правде и једнакости, у осам приоритетних области за младе и то: запошљавање; стамбена политика; социјална политика; здравствена политика; култура и образовање; спорт, слободно вријеме и омладински рад; информисање младих, партиципација у друштву и мобилност и заштита животне средине. На тај начин се жељело показати да је препознавање потреба младих и рјешавање проблема са којима се у данашње вријеме сусреће млада популација на ширем простору општине Петрово, коначно заузело мјесто које заслужује у овој друштвено-политичкој заједници, што поред законске, у још већој мјери представља моралну обавезу свих релевантних актера у локалној заједници, при томе се држећи принципа да млади људи представљају ресурс за будућност општине Петрово, а не извор проблема.

Значајно је поменути да су на изради овог документа највећим дијелом учествовали млади из општине Петрово. Оваквим приступом, младима су створене могућности већег утицаја, како на планирање развоја своје локалне заједнице, тако и активнијег учешћа у процесима доношења одлука које се тичу њих самих.

Учешће младих људи у свим сферама јавног живота и развој омладинских политика на државном и локалном нивоу подстичу и промовишу: Савјет Европе, Европски омладински форум, Европска комисија, Организација за европску безбједност и сарадњу (ОЕБС), Међународни савјет националних омладинских политика и сличне међународне организације.

Уставом Републике Српске (Амандман XXXII, став 1. тачка 12.) у којем се наводи да Република Српска обезбјеђује и уређује бригу о дјечи и омладини, те на тај начин овом сегменту друштва придаје се важност и дефинише обавеза чувања овог значајног ресурса нашег друштва.

Закон о омладинском организовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 98/04 и 119/08) такође, на законодавни начин уређује ову област и дефинише појам омладинске политике, те обавезују сваку јединицу локалне самоуправе у Републици Српској да приступи изради стратегије за младе. Према поменутом Закону (члан 2.): „омладинска политика представља стратегију коју друштвена заједница преузима у циљу побољшања статуса младих у Републици Српској, као и рјешавање проблема омладине. То је докуменат са утврђеним циљевима, стратегијом и посебним програмима из појединих области“.

Влада Републике Српске усвојила је 2009. године Омладинску политику Републике Српске за период од 2010.-2015. године у којој су зацртана основна начела и принципи по којима ће се приступати систематском рјешавању проблема и питања младих у Републици Српској и према којој ће се усклађивати краткорочне и дугорочне омладинске политике општина и градова.

Током процеса израде Омладинске политике од велике важности је било постојање међусобног повјерења и добре међусекторске сарадње, као и то да је у процес израде овог стратешког документа био укључен велики број релевантних актера из појединих области којима се бави Омладинска политика општине Петрово, али и младих људи са цијелог простора општине.

У изради овог документа на разне начине било је укључено око 350 особа, од којих је највећи број младих (цца 250).

Процес израде Омладинске политике општине Петрово

- С обзиром да општина Петрово није имала усвојену Омладинску политику, у оквиру реализације пројекта развоја општина- „Центар за менаџмент, развој и планирање - МДП Иницијативе“ је почетком 2009. године започео преговоре са општином Петрово за израду овог стратешког документа;

- На сједници СО Петрово у априлу 2009. године донесене су Одлуке о приступању изради Омладинске политике и о именовању Службеника за младе у општини Петрово, чија је улога била да успостави комуникацију и сарадњу између младих и јединице локалне самоуправе;

- Припремне активности текле су у периоду април-јули 2009.године, док су радне групе за поједине области обухваћене Омладинском политиком општине Петрово започеле са радом након склапања партнерског уговора између: општине Петрово, „Центра за менаџмент, развој и планирање - МДП Иницијативе“ и „ Центра за омладински рад и неформално образовање“ (ЦОРНО) у септембру 2009. године, којим се стране потписнице обавезују да учествују на изради и заједничком финансирању овог пројекта;

- Идентификовани су потенцијални партнери и актери у процесу израде документа: јавне институције, организације, неформалне групе, појединци/ке из јавног, цивилног и пословног сектора са простора општине Петрово;
- Анализирани су сви релевантни документи (закони, стратегије, акциони планови) и искуства у процесима развоја стратешких докумената за младе као што су: Европска повеља у учешћу младих на локалном и регионалном нивоу, Бијела књига Европске комисије, Закон о омладинском организовању Републике Српске, Омладинска политика Републике Српске;
- Формирано је Координационо тијело за израду Омладинске политике општине Петрово, а сваки члан/ица Координационог тијела је у исто вријеме особа која води са својим асистентима/цама из ЦОРНО-а једну од радних група. Главни координатор је Службеник за младе општине Петрово уз подршку Савјетнице за израду омладинске политике из ЦОРНО и Стручног сарадника за стратешко планирање из МДП Иницијатива;
- Одржана су 2 тренинга за Координационо тијело на теме: „Упознавање са свим релевантним документима“ и „Стратешко планирање“;
- У планирању и провођењу истраживања током мјесеца априла 2009. године учествовао је тим од 10 особа (5 особа запослених у општини Петрово и 5 особа запослених у ЦОРНО-у). Узорак за потребе овог истраживања је чинило 207 младих особа, старосне доби од 16-30 год. Истраживањем су обухваћене све мјесне заједнице општине Петрово: Какмуж, Петрово, Калуђерица, Карановац, Кртова, Порјечина и Сочковац;
- Презентација резултата истраживања одржана је 1. јуна у Петрову. Позивнице су послане од стране Координационог тијела на 100 адреса актерима из јавног, приватног и цивилног сектора са подручја општине Петрово и из окружења. Непосредно након презентације резултата, сви присутни (49 учесника) су се могли прикључити некој од радних група сходно њиховом интересовању, знању и искуству;

- Процес рада радних група трајао је од почетка септембра до краја новембра 2009.године, а у наведеном периоду одржано је најмање осам полудневних радних састанака. Број чланова/ица радних група на крају ове фазе је износио 67 особа (34 особе женског пола и 33 особе мушког пола), а радили/ле су на:
 - анализи положаја и потреба младих за сваку област на основу резултата истраживања и њиховог искуства (кроз SWOT анализу);
 - увиду у релевантне постојеће документе/стратегије и правне регулативе како би се омогућила усклађеност општинске стратегије за младе са релевантним стратегијама и законима са локалног, ентитетског, државног, регионалног и Европског нивоа;
 - дефинисању стратешких и оперативних циљева за 5 година укључујући програме/пројекте/мјере за осам области обухваћеним овим документом;
 - изради Генералних планова за прву годину имплементације Омладинске политике општине Петрово.
- Након завршеног преднацрта Омладинске политике општине Петрово, исти је упућен на 46 адреса актерима на консултације, који нису из било којих разлога учествовали у раду радних група. Коментари и сугестије добијени су од 12 актера а процес консултација су водили чланови Координационог тијела из Петрова и Стручни сарадник за стратешко планирање из МДП Иницијатива.
- На основу резултата консултација на преднацрт, израђен је приједлог нацрта документа који је упућен у даљњу процедуру СО-е Петрово. Након одржане јавне расправе, Координационо тијело је размотрило коментаре/приједлоге добијене од стране учесника и израдило приједлог документа.

I. Истраживање положаја и потреба младих у општини Петрово

Предмет истраживања

Предмет овог истраживања су мишљења и понашања младих у општини Петрово у следећим областима: запошљавање; стамбене политика; здравствена политика; социјална политика; мобилност, учешће у друштву и информисање; спорт, слободно вријеме и омладински рад; култура и образовање и заштита животне средине; те компаративна анализа добијених резултата истраживања са доступним подацима о младима у поменутих областима на свјетском, европском, државном и ентитетском нивоу.

Млади

Појам младих људи у различитим земљама има различито одређење и значење у зависности од чиниоца као што су: вриједносно-културна одређења, социо-економски услови живота, образовне карактеристике, политичка оприједјења и сл.

По дефиницији Уједињених Нација млада особа је свака особа између 10 и 24 године² и то по следећим категоријама:

- Адолесценти од 10-19 (рана фаза 10-14, касна фаза 15-19)
- Омладина 15-24
- Млади људи 10-24¹

из чега произилази да 1/6 свјетског становништва чине млади².

По Закону о омладинском организовању Републике Српске под омладином и младима се подразумевају лица између 16 и 30 година³. У сврху овог истраживања користићемо се појмом младих људи који је дефинисан Законом о омладинском организовању Републике Српске.

Као и читаво друштво, млади се не могу посматрати као хомогена група већ као низ различитих подгрупа, друштвених, економских, социјалних, етничких итд.

У овом истраживању младе ћемо третирати као хетерогену категорију, те ћемо у узорку обухватити различите националне и вјерске групе, младе који се разликују по свом социјалном (социјално искључене/укључене и осјетљиве групе), економском и образовном статусу, те оне који су из руралних и урбаних средина.

Ставови

Концепт *ставова* је централни за објашњење наших мисли, осјећања и акција у односу на друге људе, ситуације и идеје. Ставови увијек имају свој референтни објекат јер је став увијек однос према нечему. Не постоји став уопште, него увијек према некој појави. Битна карактеристика ставова је валенција или поларизованост ставова.

Ставом означавамо позитиван или негативан однос према објекту става. тј. залагање за одржавање, развој и унапређење нечега или ограничавање, спречавање развоја или евентуално разарање објекта става. Људи могу имати у различитом степену

¹ www.un.org

² ibid, prim. prev.

² ОИА (2003). СИРОП бр. 5-Специјални извјештај о развоју омладинске политике, тема „Ефикасно судјеловање младих на међународним скуповима“.

³ Влада Републике Српске Бања Лука. (2004). Закон о омладинском организовању, на: <http://www.mladi.gov.ba/ba/doc/ZAKON%20O%20OML.%20ORGANIZOVANJU.pdf>

позитиван или негативан став, при чему су екстремни увијек ријетки. Отуда је особина става и интензитет или екстремност (тачније, степен екстремности).

У сваком ставу су интегрисане три компоненте: когнитивна (састављена од знања, мишљења, увјерења, оцјена, стереотипа о објекту става), емоционална (позитиван или негативан однос према референтном објекту) и конативна (стање спремности за одређено понашање, тежња појединца/ке да предузме одређене акције у односу на објект става или појаве које су у некој вези са тим објектом).⁴ У нашем истраживању нас занимају когнитивна/мишљење и конативна/понашајна компонента ставова младих према осам већ поменутих области.

Циљеви истраживања

Истраживање је намјењено прикупљању релевантних података у општини Петрово за израду омладинске политике општине Петрово а спроведено је са следећим циљевима:

1. Дескриптивни циљ: Утврдити, описати и интерпретирати мишљења и понашања младих у општини Петово у вези са областима запошљавања, стамбене политике, здравствене политике, социјалне политике, мобилности, учешћу у друштву и информисању, спорту, слободном времену и омладинском раду, култури и образовању и заштити животне средине и упоредити их са доступним подацима о младима у поменутих областима на свјетском, европском, државном и ентитетском нивоу.
2. Утврдити, описати и интерпретирати повезаност/корелације мишљења и понашања поводом горе наведених области са социјално-демографским карактеристикама младих

Истраживачка питања

1. Каква су мишљења и понашања младих у области запошљавања?
2. Каква су мишљења и понашања младих у области стамбене политике?
3. Каква су мишљења и понашања младих у области здравствене политике?
4. Каква су мишљења и понашања младих у области социјалне политике?
5. Каква су мишљења и понашања младих у области мобилности, партиципације у друштву и информисања?
6. Каква су мишљења и понашања младих у области спорта, слободног времена и омладинског рада?
7. Каква су мишљења и понашања младих у области културе и образовања?
8. Каква су мишљења и понашања младих у области заштите животне средине?
9. Да ли постоји разлика у мишљењима и понашањима младих који припадају по било ком основу социјално искљученим и осјетљивим категоријама младих и оних који не припадају?

⁴ Фејгељ, Станислав, Кузмановић, Бора., Ђукановић, Борислав (2004) Приручник за социјална истраживања, Подгорица СоЦЕН

Варијабле и њихово операционално дефинисање

Независне варијабле:

1. пол
2. млади- испитаници/е који по било ком основу припадају социјално искљученим и осјетљивим категоријама младих и оних који не припадају
3. мјесто боравка- из које мјесне заједнице долазе испитаници/е
4. образовање-степен образовања испитаника/ца (да ли су испитаници/е завршили/ле основно, средње, више, високо образовање, специјализација, магистериј, докторат)
5. Тренутни статус испитаника/ца- да ли су испитаници/е ученици/е, студенти/тице, студент/ца хонорарно запослен/а, студент/ца стално запослен/а, хонорарно запослен/а, стално запослен/а, запослен/а али није пријављен/а, запослен/а у својој струци, онеспособљен/а за рад, незапослен/а, приправник/ца.

Зависне варијабле:

1. мишљења-когнитивна компонента става
2. понашања-конативна компонента става

За сваку од осам области смо мјерили мишљења и понашања младих према одређеној области путем дефинисања одређених индикатора као показатеља ставова младих према одређеној области. (погледати Избор инструмента за прикупљање података и прилог 1)

Контролне варијабле:

1. узраст- испитаници/це су били узраста од 16-20 год. од 20-25 год. и од 25-30 год.

План обраде података

За обраду података користили смо софтер СПСС. Међу истраживачким питањима имамо двије врсте питања; једна испитују пресјек стања и обрада података се код тих питања вршила униваријантном анализом, обрађена на дескриптивном нивоу и у виду табела у којима смо израчунавали фреквенције и проценте.

Другу врсту питања смо обрадили тако што смо се користили биваријантном анализом, односно укрштали смо независне и зависне варијабле, те у табеларном приказу посматрали скорове, разлике међу скоровима и колико су те разлике значајне. У овим табелама такође смо резултате приказивали у фреквенцијама и процентима.

Избор инструмента за прикупљање података

За прикупљање података у овом истраживању смо конструисали нови инструмент-упитник који је настао у складу са циљевима истраживања и условима под којима смо га реализовали и садржи слиједеће дијелове:

1. Социо-демографски статус испитаника/ца (пол, године, мјесто боравка, степен образовања испитаника/ца, припадници/це по било ком основу

припадају социјално искљученим и осјетљивим категоријама младих и оних који не припадају)

- Мјерења мишљења и понашања испитаника/ца према 8 поменутих области за утврђивање ове зависне варијабле користили смо горе поменуте индикаторе мишљења и понашања које смо за потребе овог истраживања преименовали у тврдње. За мјерење сваке тврдње смо користили скалу Ликертовог типа . Ријече је о петостепеној скали за мјерење ставова, у којој се испитаници могу одредити за један од понуђених одговора, тј.у ком степену се слажу са понуђеном тврдњом (од «сасвим се слажем» до «у потпуности се не слажем»).

Узорак

Узорак за потребе овог истраживања је 207 младих особа са подручја општине Петрово, старосне доби од 16-30 год. Од тога 105 (50,7%) испитаника је било старосне доби од 16-20 година, 61 (29,5%) испитаника/ца су били старосне доби од 21-25 година, а 41(19,8%) испитаника/ца су старосне доби од 26-30 година. (погледати табелу испод)

Колико имате година

	Фреквенција	Процент	Важећи проценат
16-20	105	50.7	50.7
21-25	61	29.5	29.5
26-30	41	19.8	19.8
Тотал	207	100.0	100.0

Од укупног броја испитаних младих људи 106 (51,2%) је било женског пола, а 101 (48,8%) је било мушког пола. (погледати табелу испод)

Пол

	Фреквенција	Процент	Важећи проценат
женски	106	51.2	51.2
мушки	101	48.8	48.8
Тотал	207	100.0	100.0

Према подацима преузетим из социо-економске анализе општине Петрово, која је урађена 2006.године, у општини Петрово живи укупно 9 290 становника/ца, од чега у

мјесној заједници Петрово живи 3 000 особа, у Какмужу 2 600 особа, у Калуђерици 250 особа, Карановцу 1 280 особа, Кртови 150 особа, Порјечини 830 особа и у мјесној заједници Сочковац 1 180 особа. У нашем истраживању смо обухватили младе из свих 7 мјесних заједница, и то: у Петрову 74 младе особе, Какмужу 60 младих, Калуђерици 3 младе особе, у Карановцу 25 младих, у Кртови 11 младих особа, Порјечини 21 млада особа и у Сочковцу 13 младих. (погледати табелу испод)

Живим у мјесној заједници

	Фреквенција	Процент	Важећи проценат
Петрово	74	35.7	35.7
Какмуж	60	29.0	29.0
Калуђерица	3	1.4	1.4
Карановац	25	12.1	12.1
Кртова	11	5.3	5.3
Порјечина	21	10.1	10.1
Сочковац	13	6.3	6.3
Тотал	207	100.0	100.0

У узорку смо такође покушали обухватити младе који су припадници/це социјално искључених и осјетљивих категорија (тј. да ли су дискриминисани у јавним институцијама, нпр. у правном, образовном или здравственом систему на основу њихове националне припадности, социјалног статуса, образовног статуса, инвалидитета, миграционог статуса или мјеста пребивалишта).

Од 207 испитаника/ца ниједна особа се није изјаснила да припада националним мањинама на подручју општине у којој живе. Повратничкој популацији припада 7 (3,4%) испитаника, 5 (2,4%) испитаника/ца припада категорији расељених лица, а 7 (3,4%) се изјаснило да припада категорији избјеглих лица.

У погледу осталих наведених социјално искључених и осјетљивих категорија, 20 (9,7%) испитаника/ца се изјаснило да су им породична примања испод 300 КМ, 2 (1,0%) испитаника/ца су биле особе са инвалидитетом, а 166 (80.2%) испитаника/ца није сматрало да припада било којој од наведених социјално искључених и осјетљивих категорија.

У погледу образовног статуса узорак је чинило 1(0,5%) испитаника/ца са незавршеном основном школом, 81(39,1%) испитаника/ца са завршеном основном школом, 97(46,9%) особа са завршеном средњом школом, 6(2,9%) особа са завршеном вишом школом, 18(8,7%) особа са завршеним факултетом, 1(0,5%) испитаника/це са специјализацијом и 1 (0,5%) испитаник/ца са завршеним магистеријем, док се 2(1,00%) особе нису изјасниле по овом питању (погледати табелу испод).

Ниво образовања

	Фреквенција	Процент	Важећи проценат
Незавршена основна школа	1	0.5	0.5
Завршена основна школа	81	39.1	39.5
Завршена средња школа	97	46.9	47.3
Завршена виша школа	6	2.9	2.9
Завршен факултет	18	8.7	8.8
Завршена специјализација	1	0.5	0.5
Завршен магистериј	1	0.5	0.5
Тотал	205	99.0	100.0
Недостаје	2	1.0	
Тотал	207	100.0	

Према тренутно статусу 80(38,6%) испитаника/ца су ученици/це, 22(10,6%) испитаника/ца студира, 2(1,0%) особе уз студирање имају хонорарни посао, 5(2,4%) испитаника/ца студира и има стално запослење, 4(1,9%) испитаника/ца је хонорарно запослено, 19(9,2%) испитаника/ца је стално запослено, 11(5,3%) особа је стално запослено али није пријављено, 7(3,4%) особа је стално запослено у својој струци, 47(22,7%) испитаника/ца се изјаснило као незапослено, а 3(1,4%) особе су приправници, 7(3,4%) се изјаснило да не припада нити у једну од наведених категорија (погледати табелу испод).

Тренутни статус

	Фреквенција	Процент	Важећи проценат
Ученик/ца	80	38.6	40.0
Студент/ица	22	10.6	11.0
Студент/ица са хонорарним послом	2	1.0	1.0
Студент/ица са сталним запослењем	5	2.4	2.5
Хонорарно запослен/а	4	1.9	2.0
Стално запослен/а	19	9.2	9.5
Запослен/а али нисам пријављен/а	11	5.3	5.5
Запослен/а у својој струци	7	3.4	3.5
Незапослен/а	47	22.7	23.5
Приправник/ца	3	1.4	1.5
Тотал	200	96.6	100.0
Недостаје	7	3.4	
Тотал	207	100.0	

Закључак

Истраживање је било намјењено прикупљању података о мишљењу и понашању младих у областима запошљавања; стамбене политике; здравствене политике; социјалне политике; мобилности, учешћа у друштву и информисању; спорту, слободном времену и омладинском раду; култури и образовању и заштити животне средине на подручју општине Петрово. Нисмо наводили конкретне приједлоге за израду омладинске политике јер су резултате овог истраживања користиле радне групе које су биле формиране за сваку од поменутих осам области. Задатак радних група је био да на основу анализе и резултата истраживања, као и других извора информација релевантних за младе у Петрову дефинишу стратешке циљеве за 5 година, акциони план за прву годину те приједлог оквирног буџета за сваку од области.

Због тога сматрамо да је улога овог истраживања била полазна основа за даљи рад на изради Омладинске политике општине Петрово.

II. Омладинска политика општине Петрово 2011-2015.

Запошљавање

Носиоци друштва и савремене државе, својим радом и координацијом треба да допринесу лакшем запошљавању младих и понуде платформе за рјешавање друштвених проблема, а самим тим и да омогуће младим људима да одмах по завршеном школовању пронађу запослење. Ти носиоци су државни органи, државне институције, тржиште рада, економски сектор, банкарски сектор, омладинске организације, државне и приватне институције формалног образовања-основно, средње, више и високо образовање⁵. У идентификованим друштвеним носиоцима важна је повезаност свих сектора што би требало да олакша младима прилике за запошљавање, што значи да је потребан мултидисциплинарни приступ и истовремено ангажовање свих надлежних институција нпр. министарства на нивоу Републике Српске, Административне службе општине, универзитета, основних, средњих школа, невладиних организација, те свих развојних агенција и фондова. Кључ за стварање радних мјеста и побољшање конкурентности и економског раста је у охрабрењу предузетништва⁶. Такође је важно да се пружи младим људима довољно могућности сезонског, повремениог и привременог запошљавања кроз нпр. „Сервис повремениог и привременог запошљавања ученика и младих“, као и да се избјегне рад „на црно“.

У Републици Српској стопа незапослености данас износи око 44,7%. Међутим у РС-у постоји и доста «рада на црно», тако да су ови подаци непоуздани. Један од разлога за овако висок степен незапослености младих је постојање предуслова (радно искуство) која су неопходна за заснивање радног односа. Према подацима УНБиХ, само је 8% младих успјешно покушало покренути властити бизнис, док 28% није покушало због компликованих процедура, њих 10% је покушало и одустало, а 54% није заинтересовано за властити бизнис. Из истог извора потврђује се да 58% младих нема никакав приход, а само 4% има приход преко 600КМ.⁷

Немогућност проналажења запослења након завршетка школовања - основне и средње школе или факултета, представља фактор који можда у највећој мјери утиче на стање сиромаштва и на недостатак могућности социјалне укључености међу младима. У економији у којој је понуда радне снаге далеко већа од потражње, послодавци нису вољни запошљавати младе људе без радног искуства који имају мало стручних знања и вјештина.

⁵Покрајински секретаријат за спорт и омладину у партнерству са Омладинским савјетом Војводине. (2005). Акциони план политике за младе у Војводини, Нови Сад

⁶Град Бања Лука. (2006). Омладинска политика града Бања Лука

⁷Влада Републике Српске. (2005). Омладинска политика Републике Српске за период 2006-2010, Бања Лука

а. Анализа положаја и потреба младих у области запошљавања у општини Петрово

На основу резултата истраживања више од половине испитаника/ца, што је 59.4% сматра да данас није лако наћи посао у струци у општини Петрово, те да највећи постотак младих (37.7%) нема информацију о томе да ли оглашавани конкурси за радна мјеста на подручју општине углавном захтјевају године искуства, након чега је највећи постотак оних који се углавном слажу са овом тврдњом (28.0%). Све то додатно утиче на висок степен незапослености младих у општини Петрово. У нашем истраживању од укупног узорка (након ученика/ца) највећи је проценат незапослених (22.7%). Због тога онда не чуди чињеница да би велика већина младих (чак 93.2%) због послове понуде отишли са општине Петрово (друга општина, иностранство итд.). Сви ови подаци нам говоре да и Петрово прати тренд високе стопе незапослености међу младима као и сусједне општине, РС и БиХ.

Мало више од половине младих из Петрова (50.2%) сасвим се слажу са тврдњом да је за добијање посла на подручју општине Петрово данас је потребна „штела“, док се једна четвртина њих (26.1%) углавном слажу са истом тврдњом, и ако саберемо ове постотке онда можемо рећи да подаци прате тренд мишљења младих у БиХ (95% младих сматра да у БиХ постоји пракса подмићивања да би се добио посао). Из чега можемо закључити да су корупција и нетранспарентност у оглашавању пословних позиција по мишљењу младих присутни у Петрову. Резултати истраживања нам показују да више од половине младих (56.5%) сматра да данас није лако наћи пословне понуде на подручју општине Петрово путем новина, телевизије или других медија, те да 27.5% младих нема довољно информација о томе да ли на подручју општине Петрово постоје услови за покретање сопственог бизниса, што нам говори да су млади немају задовољавајући приступ информацијама како о пословним понудама тако и могућностима за покретање сопственог бизниса.

24.6% младих се углавном слаже са тврдњом да на подручју општине Петрово постоје услови за покретање сопственог бизниса, те више половине испитаника/ца (чак 66.7%) су спремни да покрену сопствени бизнис кад би имали услове за то, при чему ови подаци нам говоре да млади у Петрову не прате тренд незаинтересованости младих (54%) за покретање сопственог бизниса на БиХ нивоу. Што значи да је младима у Петрову важно да општина Петрово омогући услове младима за покретање сопственог бизниса.

34.8% је младих који уопше не би прихватили да им минимална плата износи чак ни 450КМ, њима најближи је проценат оних који би прихватили да им минималне плата износи 450 КМ (30.4%) што прати тренд мишљења младих на БиХ нивоу (минимална плата коју би прихватили износи 469 КМ). Највећи је проценат младих који немају радно искуство (62.1%).

Велика већина младих у Петрову (85%) би се преквалификовали у случају бржег запошљања у струци која се разликује од њихове струке, што значи да је потребно организовати додатне образовне тренинге за преквалификацију у сврху бржег запошљавања у општини Петрово, без обзира што скоро три четвртине младих (73.9%) зна како да напише ЦВ потребан за запошљање. Највећи проценат младих (41.1%) не би тражили хонорарни посао, привремени или сезонски рад и мали је проценат оних који су хонорарно запослени (1.0% студената/ица и 1.9% оних који нису студенти/ице али раде хонорарно) без обзира на поприлично високу стопу незапослености међу младима. Не пуно мањи проценат (31.9%) је оних који би понекад тражили хонорарни посао, привремени или сезонски рад, што значи да треба младе подстицати на тражење

хонорарних послова уколико је немогуће наћи стално запослење те да им се пружи довољно могућности сезонског, повремениог и привременог запошљавања кроз нпр. «Сервис повремениог и привременог запошљавања ученика и младих». Податак у нашем истраживању који наводи да само 1.0% студената/ица за вријеме студирања хонорарно ради прати тренд као и у БиХ гдје је веома мало студената који раде за вријеме студирања, што значи да је већина студената незапослена и немају властитих прихода те у смислу материјалне подршке зависе о својим родитељима.

Више од половине испитаника/ца не зна да ли постоји одређена врста дискриминације на тржишту рада на подручју општине Петрово према женама и дјевојкама, без обзира што је у већини категорија када је у питању статус о запослењу (студенте са сталним запослењем, хонорарно запослене, стално запослене, запослене али нису пријављене) је мање жена од мушкараца. Само су жене у предности у односу на мушкарце када је ријеч о броју незапослених и броју приправница. (погледати табелу испод). Сам податак да више од половине испитаника/ца не зна да ли постоји одређена врста дискриминације на тржишту рада на подручју општине Петрово према женама и дјевојкама нам може говорити да нису свјесни/е ове појаве.

Тренутни статус по полу

Пол	Тренутни статус										Тотал
	Ученик	Студент	Студент са хонорарним послом	Студент са сталним запослењем	Хонорарно запослен	Стално запослен	Запослен али нисам пријављен	Запослен у својој струци	Незапослен	Приправник	
женски	49	13	1	2	0	7	4	4	19	3	102
мушки	31	9	1	3	4	12	7	3	28	0	98
Тотал	80	22	2	5	4	19	11	7	47	3	200

За разлику од претходног питања, чак 70.5% младих сматра да се рјеђе или теже запошљавају особе са посебним потребама, са инвалидитетом, повратници/е и сл.а једна четвртина њих не знају ништа о томе. Оба резултата о броју запослених жена и особа са инвалидитетом нам говоре да је у општини Петрово потребно подстицати запошљавање истих.

Већина података нам указују на потребу усклађеније повезаности свих релевантних сектора у општини Петрово који требају да олакшају младима прилике за запошљавање, што значи да је потребан мултидисциплинарни приступ и истовремено ангажовање свих надлежних институција нпр. министарства на нивоу РС, административне службе општине, универзитета, основних, средњих школа, невладиних организација, те свих развојних агенција и фондова који дјелују на нивоу града. Кључ за стварање радних мјеста и побољшање конкурентности и економског раста је у охрабрењу предузетништва. У супротном, висок степен незапослености међу младима представља фактор који можда у највећој мјери утиче на стање сиромаштва и на недостатак могућности социјалне укључености међу младима.

б.Стратешки план за област: Запошљавање младих

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Програми/ Пројекти/ Мјере
<p>1. Успостављен транспарентан систем (институционалне) подршке младима у процесима запошљавања и покретања сопственог бизниса у општини Петрово</p>	<p>1.1. Повећан ниво и квалитет информисања младих о могућностима (само)запошљавања</p>	<p>1.1.1. Промоција потреба тржишта рада општине Петрово за образовним профилима (реф. Област образовања - СЦ 1 - ОЦ 1.1 - пројекат 1.1.3)</p> <p>1.1.2. Професионална оријентација младих у основним и средњим школама (реф.пројекат ГТЗ-та у Градачцу и Милићима - добра пракса)</p> <p>1.1.3. Промоција подстицајних (стимулативних) програма Владе РС за повећање нивоа запослености младих</p> <p>1.1.4. Промоција концепта омладинског предузетништва (презентације, сајмови, студијске посјете)</p> <p>1.1.5. Успостављање редовног канала комуникације између локалних актера (о потребама тржишта рада и могућностима запошљавања младих)</p> <p>1.1.6. Јачање постојећих и увођење нових механизма информисања младих о могућностима запошљавања у општини Петрово (радио, општински билтен, интернет промоција, итд.)</p>

	<p>1.2. Успостављене организационе структуре и уведени механизми за подршку младима у запошљавању и реализацији пројеката у области самозапошљавања</p>	<p>1.2.1. Промоција посебних олакшицама за предузећа/установе које запошљавају младе у општини Петрово (Влада РС, општина Петрово)</p> <p>1.2.2. Успостављање Савјетовалиште за помоћ при запошљавању и покретању сопственог бизниса за младе (координирати са Мултисервисом за предузетнике општине Петрово)</p> <p>1.2.3. Општински Фонд за субвенционисање подстицајних средстава Владе РС за развој руралних подручја</p> <p>1.2.4. Подршка организацији Сајмова запошљавања младих (Дани каријере)</p> <p>1.2.5. Подршка успостављању и раду организација које се баве едукацијом и стручном подршком младима у области запошљавања и омладинског предузетништва</p>
<p>2. Повећан ниво стручности младе радне снаге и укупне запослености младих у општини Петрово до 2015. године</p>	<p>2.1. Осигурани континуирани програми подршке младима у стицању неопходног радног искуства</p>	<p>2.1.1. Подршка програмима запошљавања приправника и волонтера у приватном и јавном сектору (реф. ОП РС - 4.1 Запошљавање младих - програм 1.4)</p> <p>2.1.2. Спровођење стручне праксе за ученике и студенте у предузећима и институцијама у општини Петрово (реф. ОП Петрово-Област образовања - СЦ 3-ОЦ 3.1-програм 3.1.4)</p> <p>2.1.3. Покретање Омладинске задруге (уз евиденцију радног искуства слично принципу вођења волонтерских дневника за волонтере)</p>

	<p>2.2. Обезбјеђена подршка младим предузетницима у успостављању и развоју сопственог бизниса у складу са развојним плановима општине Петрово</p>	<p>2.2.1. Општински конкурс за најбољу/најперспективнију идеју (за приватни бизнис) у области омладинског предузетништва</p> <p>2.2.2. Омладински предузетнички инкубатор (реф. Стратешки план економског развоја општине Петрово 2007-2012)</p> <p>2.2.3. Подршка при промоцији младих предузетника општине Петрово</p> <p>2.2.4. Програм покретања/оживљавања старих заната (реф. План развоја туризма на Озрену)</p> <p>2.2.5. Покретање и јачање омладинског предузетништва у области пољопривреде (реф. ОП РС - 4.1 Запошљавање младих - програм 2.5) (школе вођарства, пчеларства, пластеничке производње и правна едукација за регистрацију бизниса)</p> <p>2.2.6. Покретање и јачање омладинског предузетништва у области туризма</p> <p>2.2.7. Промјена намјене постојећих објеката инфраструктуре који нису у функцији за потребе младих предузетника - има везе са 2.2.2 али и са давањем тих објеката на коришћење (отварање МСП-а) младим предузетницима под закуп</p>
	<p>2.3. Усклађеност профила потребне радне снаге и изградња капацитета младих у складу са потребама тржишта рада</p>	<p>2.3.1. Програм обуке и преквалификације незапослених младих у складу са потребама тржишта рада општине Петрово (у сарадњи са Министарством рада и борачко-инвалидске заштите и Завода за запошљавање)</p> <p>2.3.2. Пројекат „Омладинско предузетништво“ у средњим школама</p> <p>2.3.3. Јачање капацитета младих предузетника кроз организацију и учешће на семинарима и едукативним радионицама</p>

Стамбена политика

Потреба за сигурним склоништем и домом је једна од основних људских потреба. Догађаји који су обухватили државу у последњих 20 година (попут рата, транзиције, сиромаштва, незапослености) у великој мери су утицали на нестабилно стамбено питање великог броја људи. На жалост, највећи број младих људи улази баш у ту категорију стамбено незбринутих, због чега су приморани да се сналазе на различите начине. Висока стопа младих остаје у домовима својих родитеља до после 30 године, гдје се доводи у питање њихово осамостаљење, суживот са партнерима/кама и оснивање породице.

Према истраживању рађеном за Републику Српску 2005. године, 59,7% младих живи са родитељима или родбином, што би значило да приближно свака 10 млада особа старији од 19 година живи самостално. Један од најчешћих разлога напуштања Републике Српске од стране младих је и нерјешено стамбено питање, односно немогућност рјешавања истог. Фактори који су допринијели оваквом положају младих у области становања су, између осталог, и цијене станова које су превисоке, као и квантитет и квалитет станова који је под знаком упитника поготово после рата у БиХ.

Наведена ситуација повећава социјалну рањивост младих, а вјероватно утиче и на одложено заснивање породице и родитељства. Још једна препрека и проблем када говоримо о стамбеној политици и младима је и непостојање стамбених субвенција за групу младих при куповини првог стана који поставља младе људе у идентичан положај са старијим и економски стабилнијим домаћинствима⁸.

а. Анализа положаја и потреба младих у области стамбене политике

Више од 4/5 младих особа на подручју општине Петрово још увијек живе у родитељском стану/кући односно 82.6 % испитаника од укупног испитаног узорка. Поредџи ово са истраживањем рађеним у Републици Српској из 2005 године и које каже да 59.7% младих живи са родитељима или родбином видимо да ситуација на подручју општине Петрово прати тренд да тек свака десета особа старија од деветнаест година живи самостално.

На питање да ли би се одлучили за куповину куће/стана на подручју општине Петрово ако би цијена била прихватљива више од половине односно 55.1% младих је одговорило да би се одлучило за куповину стана/куће. Насупрот овоме још увијек имамо 43.5% младих који се не би одлучили за куповину стана/куће на подручју општине Петрово. Из овога можемо да извучемо закључак и дамо препоруку да се младима омогући подстицај од стране општине при куповини или изградњи првог стана/ куће у циљу смањења стопе одласка младих са подручја општине Петрово.

На питање из области стамбене политике, о томе да ли се општина Петрово брине о стамбеним питањима социјално угрожених категорија (о сиромашнима, бескућницима и самохраним мајкама), 36.2% младих се изјаснило да нема довољно информација о томе, док се 20.8% младих углавном слаже са овом тврдњом.

Препорука је да се млади стимулишу код куповине или изградње стана/куће или информишу о могућностима и повољностима које се нуде са виших нивоа власти јер је нерјешено стамбено питање је један од главних разлога напуштања Републике Српске од стране младих као и касног заснивања породице због немогућности рјешавања истог.

⁸ Омладинска политика града Бања Луке, Бања Лука 2006.

б.Стратешки план за област: Стамбена политика

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Програми/ Пројекти/ Мјере
<p>1. Успостављен транспарентан систем институционалне подршке младима у њиховом стамбеном збрињавању на простору општине Петрово</p>	<p>1.1. Изграђен оквир за рјешавање питања стамбеног збрињавања младих заснован на јавно-приватном партнерству</p>	<p>1.1.1. Израда и усвајање скупштинске одлуке о смањењу или ослобађању од општинских такси и накнада за изградњу стамбених јединица за младе</p> <p>1.1.2. Израда и усвајање скупштинске Одлуке о субвенционисању комуналних такси у стамбеним јединицама (струја, вода, телефон, итд.) за младе (реф. ОП РС - 4.2 Стамбена политика за младе - програм 1.1)</p> <p>1.1.3. Оснивање међусекторског тијела за стамбена питања младих на нивоу општине Петрово (јавно-приватно партнерство)</p> <p>1.1.4. Успостављање општинског Стамбеног фонда за младе</p> <p>1.1.5. Израда Критеријума/Правилника за додјелу средстава из Стамбеног фонда младе</p> <p>1.1.6. Промоција стамбених програма за младе у медијима (радио, општински билтен, инфо-центар и инфо-тачке у МЗ, интернет страница општине)</p>
	<p>1.2. Успостављени и примјењени механизми за подршку младима приликом куповине или самосталне изградње стамбене јединице</p>	<p>1.2.1. Подршка реализацији програма повољних стамбених кредита за младе брачне парове (реф. ОП РС - 4.2 Стамбена политика за младе - програм 2.1)</p> <p>1.2.2. Подршка Програму изградње субвенционираних стамбених јединица за младе брачне парове по најнижој, економски одрживој цијени (у сарадњи са Владом РС)</p> <p>1.2.3. Субвенција кредита за стамбену изградњу за младе</p>

Здравствена политика

„*Mens sana in corpore sanum* - У здравом тијелу здрав дух“ гласи чувена латинска изрека. Улагање у здравство је најисплативија, али и најважнија инвестиција коју човјечанство може да уложи. Истраживања показују да млади у Босни и Херцеговини имају негативно мишљење поводом превентивне његе, те посјећују љекара само када се разболе⁹. Са друге стране, истраживање Свјетске здравствене организације и UNDP-а наводи постојање многих слабости у систему здравствене заштите у смислу да је бирократски, хијерархијски и неприступачан¹⁰.

Здравствено стање младих зависи и о стилу живота и начину понашања. Из тог разлога треба циљати ка смањивању ризика од болести који се јављају као директна посљедица ризичног понашања младих, као што су прекомјерно конзумирање алкохола, неправилна прехрана, употреба психоактивних супстанци, неадекватне тјелесне активности, ризично сексуално понашање, насиље и сл. Стога би регионалне и локалне власти требале представити, развити и промовисати заједно са представницима организација младих и здравствених служби, информацију на локалном нивоу о стратегији савјетовања за младе људе који су у здравственом ризику¹¹.

Здравствена политика представља стратегију очувања и побољшања здравља младих и као инструмент служи за мобилизацију здравственог сектора и осталих структура који су повезани са животом младих људи.

а. Анализа положаја и потреба младих у области здравствене политике у општини Петрово

У области здравствене политике младих више од 3/4 младих обухваћених узорком односно 84.5% се изјаснило да је здравствено осигурано. Њих 15.5% се изјаснило да нема здравствено осигурање. Нешто више од половине младих, њих 114 односно 55.1% на питање да ли су информисани о својим правима из области здравствене заштите је одговорило потврдно док је 43.5% одговорило негативно на ово питање. Иако је више од половине младих одговорило са су информисани о својим правима из области здравствене заштите, то ипак није довољно, јер је потребно радити на упознавању младих са својим правима у овој области.

На питање да ли једном годишње одлазе на систематске прегледе само 20.3% младих из Петрова је одговорило потврдно док је највећи број њих, тј. 65.7% одговорило да на здравствене прегледе одлази само када је болестан/на. Резултати у Петрову о посјетама младих о редовним систематским прегледима прате тренд резултата истраживања на РС нивоу, гдје свака четврта особа у доби између 16 и 30 година извршила је систематски преглед у посљедњих 12 мјесеци. На БиХ нивоу истраживања показују да свака четврта дјевојка/жена у доби од 16 до 30 година не врши редован (једанпут годишње) гинеколошки преглед. Сви ови подаци нам говоре да је потребно подстицати младе да редовније одлазе на систематске прегледе, те самим тим више раде на превенцији када је здравље младих у питању у општини Петрово, да је потребно радити на промоцији превентивних мјера за заштиту здравља младих и посљедицама ризичног понашања младих па самим тим и на охрабривању младих да мисле о сопственом здрављу на вријеме. У прилог овој тврдњи нам говори и податак да 50.2% младих из Петрова је одговорило да не користи никакав облик контрацепције, што значи

⁹ Репродуктивно и сексуално здравље, знање и понашање младих људи у БиХ, UNFPA и Prisma, 2002.

¹⁰ Здравствена заштита у БиХ у контексту расељених лица и избеглица, UNICEF, 2001.

¹¹ Европска повеља о учешћу младих у животу на општинском и регионалном нивоу, Веће Европе и ОЕБС, Сарајево, 2004.

да младе треба више информисати и о важности кориштења контрацепције и сагладавању ризичних група код полно преносивих болести. Занимљиво је да 74.4% младих је одговорило да добија довољно информација о полно преносивим болестима и средствима за контрацепцију, али чињеница да их половина користи контрацепцију нам говори да ипак нису довољно свјесни посљедица некориштења контрацепције.

О конзумирају цигарета, највећи број испитаника/ца су одговорили да не конзумирају цигарете и то њих 61.8%, а наспрот овоме њих 25.1% редовно конзумирају цигарете што је мањи резултат у односу на истраживања о младима у РС-у који нам говоре да је око 39% младих пушачи. На питање да ли конзумирају алкохол, од укупног узорка 27.5% је одговорило да не конзумира алкохол наспрот овоме њих 22.7% редовно конзумира алкохол, а 20.8% конзумирају алкохол једном седмично што је слично резултатима о младима у Републици Српској при чему око 40% младих понекад пије, док око 21% младих чешће конзумира алкохол. Од укупног броја испитаника/ца, готови сви млади људи су одговорили да нису пробали ниједну врсту опојних дрога, односно њих 93.2% је негативно одговорило на ово питање, што је мање у односу на истраживања на РС нивоу при чему је око 16% младих имало искуство са конзумирањем дрога.

На постављено питање из области здравствене политике, да ли посјећујете школског психолога/педагога када вам је потребан готово 4/5 испитаника односно 86.5% младих је одговорило негативно на ово питање, тј. не посјећују школског педагога/психолога, што нам говори да је потребно подстицати младе да чешће посјећују школског психолога/шкињу или педагога/педагошкињу.

На питање из области здравствене политике, највећи број испитаника, њих 49.3% од укупног узорка, је одговорио да нема информација о томе да ли постоје одређени програми превенције ризичног понашања младих на подручју општине Петрово. Следећи најчешћи одговор који су давали на ово питање је да се у потпуности не слажу 19.3% да постоје програми превенције ризичног понашања младих на подручју општине Петрово.

Више од половине испитаника од укупног узорка, њих 56.5% је одговорило да се у потпуности слаже да је потребно имати особе/тимове за кризне интервенције на територији општине Петрово, који би пружили подршку и помоћ младим људима након трауматских догађаја. Зато би локалне власти требале представити, развити и промовисати, заједно са представницима организација младих и здравствених служби, информације на локалном нивоу о савјетовању за младе људе који су изложени здравственим ризицима, радити на покретању програма превенције ризичног понашања младих на подручју општине Петрово и подстицању формирања тимове за кризне интервенције на територији општине Петрово, који би пружили подршку и помоћ младим људима након трауматских догађаја.

На изјаву да је квалитет здравствене заштите за младе на подручју општине Петрово на високом нивоу, 32.4% испитаника/ца су одговорили/ле да се углавном не слажу, док се њих 25.6% изјаснило да нема довољно информација о томе, што нам говори да је потребно радити на унапређењу квалитета здравствене заштите за младе и информисању младих о истом. Да ли је модел породичне медицине задовољавајући на подручју општине Петрово углавном се слаже 29.5% испитаника/ца, док наспрот овоме по 23.7% испитаника/ца се углавном или у потпуности не слаже са овом тезом.

Када је ријеч о оцјени младих радом хитне помоћи у Петрову, испитаника односно 52.2% испитаника се изјаснило да нису задовољни радом службе хитне помоћи. На питање да ли сте задовољни квалитетом услуга ЈЗУ-е Дом здравља „Озрен“ Петрово, 52.2% испитаника/ца се изјаснило да није задовољно, а њих 45.9% се изјаснило да су задовољни квалитетом услуга. Сви ови подаци говоре да је потребно радити на побољшању рада хитне помоћи и побољшању квалитета услуга које пружа ЈЗУ-а Дом здравља „Озрен“ Петрово.

6. Стратешки план за област: Здравствена политика

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Програми/пројекти/мјере
<p>1. Повећана ефективност приступа превентивне здравствене заштите младих у општини Петрово</p>	<p>1.1 Континуирана промоција здравих стилова (начина) живота код адолесцената и младих</p>	<p>1.1.1 Спровођење промотивних кампања превентивне бриге о здрављу младих (државне, републичке, локалне)</p> <p>1.1.2 Подршка републичкој кампањи превенције болести зависности (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 4.7)</p> <p>1.1.3 Информисање младих о услугама које пружа савјетовалиште за младе (кампање, радио станица, леци, постери, предавања у школама...)</p> <p>1.1.4 Информисање младих о услугама ЈЗУ Дом здравља „Озрен“ Петрово (радио, кампање, летци, инфо телефон...)</p> <p>1.1.5 Побољшање информисаности младих о предностима система породичне медицине</p> <p>1.1.6 Повећане медијске покривености проблема/потреба младих у области здравствене заштите</p>
	<p>1.2 Обезбјеђена међусекторска сарадња и реализација програма едукације школске омладине у области здравствене заштите младих</p>	<p>1.2.1 Иницирати формирање Општинског здравственог одбора са представницима младих</p> <p>1.2.2 Формирање тима за информисање и вршњачку едукацију у основним и средњим школама у области превентивне здравствене заштите младих (реф. реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 4.2)</p> <p>1.2.3 Успостављање редовне комуникације између кључних локалних актера у сврху побољшања квалитета здравствене заштите младих (Општински здравствени одбор са представницима младих)</p> <p>1.2.4 Континуирано праћење потреба младих у области здравствене заштите у општини Петрово (Општински здравствени одбор са представницима младих)</p> <p>1.2.5 Подршка изради и реализацији програма превенције</p>

		<p>ризичног понашања младих у општини Петрово</p> <p>1.2.6 Подршка спровођењу едукације школске омладине у области репродуктивног здравља младих (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 4.4)</p> <p>1.2.7 Подршка спровођењу едукације школске омладине у области превенције болести зависности (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 4.6)</p> <p>1.2.8 Проширење пројекта „здравих школа“ на све школе</p> <p>1.2.9 Спровођење програма едукације ученика о првој помоћи у основним и средњим школама (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 4.8)</p>
	<p>1.3 Успостављено функционално савјетовалиште за младе у складу са приоритетним потребама у општини Петрово</p>	<p>1.3.1 Анализа потреба за успостављањем савјетовалишта за младе</p> <p>1.3.2 Израда програма рада савјетовалишта за младе</p> <p>1.3.3 Обезбјеђење простора и опреме за рад савјетовалишта за младе (одабрати можда приоритетне, нпр. за борбу против болести зависности, за поремећаје понашања, за брак и породицу, ...)</p> <p>1.3.4 Обезбјеђење стручних кадрова за рад у савјетовалиштима за младе</p>
<p>2. Омогућена рана дијагностика ризичних фактора и благовремени медицински третман код адолесцената и младих у општини Петрово</p>	<p>2.1 Побољшан квалитет примарне здравствене заштите младих</p>	<p>2.1.1 Истраживање потреба и проблема младих у области (примарне и секундарне) здравствене заштите у општини Петрово</p> <p>2.1.2 Обезбјеђен потребан број доктора породичне медицине</p> <p>2.1.3 Обезбјеђени термини за примарну здравствену заштиту школске омладине и спортиста у општини Петрово у склопу услуга породичне медицине</p> <p>2.1.4 Побољшање функционалности и кадровске способности Службе хитне медицинске помоћи у општини Петрово</p>

	<p>2.2 Обезбјеђена редовна и приступачна секундарна здравствена заштита младих, нарочито школске омладине и спортиста</p>	<p>2.2.1 Спровођење редовних љекарских прегледа адолесцената и младих у спортским клубовима</p> <p>2.2.2 Спровођење обавезних систематских (специјалистичких) прегледа младих у основним и средњим школама (укључујући стоматолошке прегледе)</p> <p>2.2.3 Подршка реализацији пројекта „Корективне гимнастике“</p> <p>2.2.4 Обезбјеђење услова за редован рад љекара-специјалиста (гинеколог, педијатар...)</p> <p>2.2.5 Обезбјеђен редован и посебан термин за младе код гинеколога и уролога</p>
--	--	---

Социјална политика

Под социјалном политиком према младима овдје подразумјевамо систем усмјерених друштвених интервенција (подршке и службе) у функцији превазилажења социјалних ризика, ублажавања социјалних неједнакости, уједначавање животних шанси, те постицања друштвене солидарности и интеграције. То је нужно за бољу социјалну инеграцију свих младих, а посебно група које требају додатну пажњу и подршку.

Кад спомињемо социјално угрожене категорије младих мислимо на социјално искључене и осјетљиве групе младих.

Под појмом социјалне искључености подразумјевамо „процес којим се одређене групе систематски стављају у подређени и неповољан положај јер их се дискриминише на основу њихове националне припадности, расе, вјерске припадности, сексуалне оријентације, социјалног статуса, образовног статуса, поријекла, пола, доби, инвалидитета, заражености ХИВ вирусом, миграционог статуса или мјеста пребивалишта. Дискриминација се јавља у јавним институцијама нпр. у правном, образовном или здравственом систему, али и у оквирима друштвених институција нпр. домаћинствима.“¹²

а. Анализа положаја и потреба младих у области социјалне политике у општини Петрово

У области социјалне политике више од половине (59.4%) младих обухваћених нашим узорком у општини Петрово се у потпуности слаже са тврдњом да полиција, Центар за социјални рад, организације/институције које пружају правну помоћ младима би требали да раде више заједно како би се осигурали механизми подршке за социјално угрожене категорије младих, на нивоу општине, а велик је проценат младих (24.6%) који се углавном слажу са овом тврдњом.

Процент младих који нису информисани (35.3%) да ли је на подручју општине Петрово социјална помоћ приступачна оним младима људима (млади са инвалидитетом, без родитељског старања, са посебним потребама и сл.) којима је најпотребнија, и више од половине испитаника/ца (52.2%) нису информисани да ли на подручју општине Петрово постоје програми подршке социјално угроженим категоријама младих. Такође 15.9% младих углавном се не слажу са овом тврдњом. Сви нам ови подаци нам говоре да је потребно радити на општој информисаности и подизању свијести младих о положају њихових вршњака који су социјално угрожени, те о могућим програмима подршке социјално угроженим категоријама младих, што може да значи такође да је потребно да се развијају програми сензибилизације младих у Петрову на потребе, положај и дискриминацију њихових вршњака који су социјално искључени.

Резултати истраживања нам показују да више од половине младих (59.4%) потписују петиције за постизање права других, велики је проценат испитаника/ца (чак 77.8%) који тврде да реагују на дискриминацију и насиље над другима у својој околини, што није у складу или је чак контрадикторно са одговорима на претходна питања, јер да су млади тако проактивни као што тврде кад је у питању дискриминација других, онда би били више информисани о дискриминацији социјално угрожених категорија младих и њихова права би била у већој мјери заштићена.

¹² Преузето из Социјална укљученост у БиХ, Извјештај о хуманом развоју 2007 UNDP; DFID, Reducing Poverty by Tackling Social Exclusion-

Кад је у питању познавање и сопствених права и спремност да се реагује односно да се млади Петрова боре када су им права угрожена, скоро половина младих (42.0%) сматрају да углавном знају која су њихова права, а 28.5% мисле да у потпуности знају која су њихова права. Више од половине младих (54.6%) тврде да се боре за своја права кад су им угрожена, а 29.0% испитаника/ца тврде да се углавном боре за своја права. Ови резултати истраживања нам говоре да је већина младих у Петову доста информисана о својим правима, те да су проактивни кад су њихова права угрожена, што не значи да не треба додатно радити на информисању младих о људским правима као и охрабривању младих да реагују на дискриминацију над другима.

На питање који су примарни задаци у постизању наталитета највећи број младих из општине Петрово (84.5%) сматра да је то предност у запошљавању а њих 35.3% да је то бесплатна здравствена заштита породиља и дјеце до 15 година.

Овакви резултати нам говоре да општина Петрово ако жели да ради на постизању наталитета треба да обезбиједи предност у запошљавању младих родитеља.

6. Стратешки план за област: Социјална политика

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Програми/ Пројекти/ Мјере
<p>1. Повећан интерес релевантних локалних актера за активније учешће у рјешавању проблема младих из социјално угрожених категорија у општини Петрово</p>	<p>1.1. Унапријеђена свијест локалне заједнице о потребама и правима младих из социјално угрожених категорија</p>	<p>1.1.1 Израда социјалне карте за младе (по категоријама социјалне угрожености)</p> <p>1.1.2 Промоција рада Центра за социјални рад и његове надлежности</p> <p>1.1.3 Кампање о статусу и потребама младих из социјално угрожених категорија у општини Петрово (млади са инвалидитетом, породично и вршњачко насиље, итд.)</p> <p>1.1.4 Програми едукације наставног особља и ученика о правима и потребама социјално угрожених категорија младих (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 2.9)</p> <p>1.1.5 Промоција волонтеризма и његовог значаја у помоћи младима са инвалидитетом; без родитељског старања; у сукобу са законом итд.</p> <p>1.1.6 Обезбјеђење медијске покривености проблема/потреба младих из социјално угрожених категорија</p>
	<p>1.2. Повећан ниво информисања и знања социјално искључених младих о њиховим правима и могућностима њиховог остваривања</p>	<p>1.2.1 Олакшавање приступа информацијама младима са физичким и психичким онеспособљењем</p> <p>1.2.2 Организовање едукативних програма за социјално искључене категорије младих (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 2.14)</p> <p>1.2.3 Подршка оснивању, развоју и пројектима организација које окупљају младе из социјално угрожених категорија (млади са инвалидитетом, омладински клубови у МЗ-а, итд.)</p>

<p>2. Остварена континуирана подршка локалне заједнице у задовољавању потреба и рјешавању проблема младих из социјално угрожених категорија у општини Петрово</p>	<p>2.1. Остварена сарадња између релевантних институција и представника социјално угрожених младих на изради адекватних програма и мјера социјалне заштите младих</p>	<p>2.1.1 Организовање заједничких тимова Центра за социјални рад, полиције, Дома здравља и представника младих за подршку младима у стању социјалне потребе са акцентом на психолошке кризне интервенцијама (жртве породичног или вршњачког насиља, малољетничка делинквенција)</p> <p>2.1.2 Програми подршке младима-жртвама породичног или вршњачког насиља и поступања у случајевима малољетничке делинквенције (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 5.3)</p> <p>2.1.3 Обезбједити подршку и супервизију стручним кадровима у релевантним институцијама који раде са младима из социјално угрожених категорија</p> <p>2.1.4 Набавка помагала за младе са инвалидитетом</p> <p>2.1.5 Уклањање архитектоских баријера за младе са инвалидитетом</p> <p>2.1.6 Формирање тимова младих волонтера за подршку младима у стању социјалне потребе (помоћ младима са инвалидитетом, вршњачка едукација, и сл.)-може бити у склопу Волонтерског сервиса</p>
	<p>2.2. Побољшан рад на примарној, секундарној и терцијарној превенцији</p>	<p>2.2.1 Формирање Савјетовалишта за младе (за борбу против насиља, за брак и породицу, против болести зависности, за проблеме поремећаја у понашању)</p> <p>2.2.2. Организовање радионица на тему насиља и ненасилној комуникацији у школама (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 5.1)</p>

Информисање младих, партиципација у друштву и мобилност

Информација је често кључ за учешће, а право младих да имају приступ информацијама у вези са могућностима и питањима која их занимају препознато је и заузима високо мјесто у службеним европским и међународним документима, и не само у контексту локалног и регионалног живота. Локалне и регионалне власти би с тога требале да подрже рад на информисаности и да подрже постојеће савјетодавне центре за младе људе... да промовишу и помажу у креирању адекватних информативних служби за младе, као и да предузму посебне мјере како би се задовољиле потребе за информацијама група младих који имају потешкоће у приступу информацијама (језичке баријере, немогућност приступа интернету, итд.)¹³.

Млади треба да имају могућност да се активну укључе у друштвена дешавања, као и да на њих утичу својим дјеловањем и остварењем личних идеја, првенствено као ученици/е и студенти/це кроз образовне и пратеће школске програме, затим као корисници/е и учесници/е у програмима омладинских организација, као чланови/це омладинских организација и политичких партија¹⁴. Са циљем да се постигне стварно учешће младих, морају им се ставити на располагање одређени инструменти. Такође локалне власти би требале да подрже институционално учешће младих у пословима на локалном нивоу, тј. да подрже оснивање и дјеловање структура као нпр. савјети /парламенти/форуми младих или слично, који ће створити услове за истински дијалог и партнерство између младих и локалних власти, као и да омогуће младима и њиховим представницима да буду стварни актери у областима и одлукама које су од значаја за њих. Начела и заговарања различитих облика учешћа односе се и на све младе без дискриминације, посебно према етничким, расним, националним, социјалним, сексуалним и културним мањинама¹⁵.

Појам мобилности младих подразумјева образовну, културну и туристичку покретљивост, као и међународну сарадњу и размјену. Мобилност обезбјеђује отвореност у комуникацији са другим друштвима и културама, што укључује познавање, толерисање и поштовање међусобних различитости. Поред социјалног учења кроз интеркултурални приступ, мобилност омогућава размјену идеја и обогаћивање искустава¹⁶.

Младима је нужен примјерени ниво информисаности о могућностима, те о програмима и услугама које им се нуде. Ту се првенствено ради о школским и ваншколским активностима, облицима допунског и неформалног образовања, стипендијама, финансирању становања, добровољном раду, мобилности, спортским и културним активностима, омладинком турзму, размјенама и друго¹⁷.

¹³ Европска повеља о учешћу младих у животу на општинском и регионалном нивоу, ОЕБС и Вијеће Европе, Сарајево, 2004.

¹⁴ Акциони план политике за младе у Војводини, Нови Сад, 2005.

¹⁵ Жупанијски програм дјеловања за младе за Вуковарско-сријемску жупанију, Вуковар, 2005.

¹⁶ Акциони план политике за младе у Војводини, Нови Сад, 2005.

¹⁷ *ibid*

а. Анализа положаја и потреба младих у области информисања, партиципације у друштву и мобилности у општини Петрово

Када је ријеч о области информисање младих, партиципација у друштву и мобилност, резултати истраживања о младима у општини Петрово нам говоре сљедеће:

Око 1/3 од укупног узорка односно 30.0% испитаника/ца се слаже са тврдњом да је на територији општине Петрово јавни превоз организован на одговарајући начин, док се њих 23.2% у потпуности не слаже са овом тврдњом, што значи да треба радити на унапређењу јавног превоза на територији општине Петрово.

Више од 4/5 односно 83.6 % испитаника/ца из Петрова се изјаснило да још увијек не посједује пасош. Од укупног узорка 44.0% младих се изјаснило да су у последњих пет година путовали у земље бивше Југославије, њих 18.8% је путовало унутар БиХ, док је само 17.9% путовало ван граница бивше Југославије тј. у иностранство.

Велики проценат младих (88.4%), се изјаснило да нису учествовали у некој међународној размјени или дио школовања провели у страниој земљи. Ако млади у тако малом броју имају могућност за мобилност ван своје државе, из тога произилази да су млади тиме ускраћени за отвореност у комуникацији са другим друштвима и културама, што искључује упознавање, толерисање и поштовање међусобних различитости, размјену идеја и обогаћивање искустава. Више од 2/3 испитаника односно 69.6% младе особе се сасвим слажу да би општина Петрово требала да финансијски подржи међународне размјене младих и студијска путовања, при чему је наша препорука да би локалне власти требале да охрабрују младе, њихове организације и школе да активно учествују у међународним активностима, свим типовима размјене и европским мрежама, да буду спремне да им дају финансијску подршку у сврху промовисања учења језика и интеркултуралних размјена као и размјена искустава. Такође, потребно је укључивање младих и/или њихових представника у комисије и друге органе одговорне за провођење размјена.

Од укупног узорка, 27.5% испитаника/ца се у потпуности не слаже са тврдњом да на подручју општине Петрово постоји директна и редовна комуникација између локалних власти и младих људи, док се њих 25.1% изјаснило да нема довољно информација о овом питању. На питање да ли локална власт општине Петрово подржава активности и иницијативе савјета ученика, форума младих и омладинских организација 33.3% је одговорило да нема довољно информација о овоме, док се њих 26.1% углавном слаже да локална власт подржава активности ових омладинских структура. На питање да ли су укључени у форум младих, савјет ученика или да ли волонтирају у некој омладинској организацији, више од 4/5 младих је негативно одговорило тј. 83.1% се изјаснило да није укључено у рад нити једне од наведених омладинских структура.

Велики процента младих (73.9%) су одговорили да нису активни чланови/ице ниједне политичке странке. Више од половине младих је позитивно одговорило на питање да ли бисте се друштвено ангажовали (волонтирали) без накнаде, односно њих 57.0% је спремно на друштвени ангажман без накнаде. Од укупног узорка, њих 57.0% сматра да младе треба укључити у процесе одлучивања на локалом нивоу.

Сви нам ови подаци говоре да млади највјероватније немају пуно могућности да се активно укључе у друштвена дешавања, као и да на њих утичу својим дјеловањем и остварењем личних идеја. Да би се постигло стварно учешће младих, морају им се ставити на располагање одређени инструменти, а и локалне власти би требале да подрже институционално учешће младих на локалном нивоу, нпр. савјети младих, парламенти или форуми младих и сл.

6. Стратешки план за област: Информисање младих, партиципација у друштву и мобилност

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Програми/ Пројекти/ Мјере
<p>1. Повећан ниво и квалитет информисаности младих у свим областима</p>	<p>1.1. Повећан ниво коришћења интернета као средства за информисање младих у општини Петрово</p>	<p>1.1.1. Подршка програму увођења интернета у основним и средњим школама (реф. ОП РС - 4.5 Информисање младих - програм 3.1)</p> <p>1.1.2. Увођење интернета на простору цијеле општине укључујући WiFi зоне (реф. ОП РС - 4.5 Информисање младих - програм 3.3 и 3.2)</p> <p>1.1.3. Подршка едукацији младих (у свим мјесним заједницама) из области информатике и интернета (информатичко описмењавање младих)</p> <p>1.1.4. Обезбједити доедукацију већ постојећих кадрова у школама/осталим институцијама на подручју општине у области примјене информатичких технологија</p> <p>1.1.5. Успостављање Информатичког/Интернет центра за младе (у саставу Дома културе)</p> <p>1.1.6. Обезбједити адекватне уџбенике, приручнике и другу литературу из области употребе интернета и информатике (Народна библиотека, школске библиотеке, итд.)</p>
	<p>1.2. Унапријеђен квалитет комуникације са младима</p>	<p>1.2.1. Повећање нивоа учешћа информација за младе у писаним и електронским медијима (општински билтен, школске новине, радио Петрово и сл.)</p> <p>1.2.2. Покретање емисије на локалном радију „Млади и представници локалних институцијама”</p> <p>1.2.3. Израда и редовно ажурирање линка на интернет страници Општине Петрово са релевантним информацијама за младе</p> <p>1.2.4. Подршка едукативним програмима/пројектима за младе у области новинарства</p> <p>1.2.5. Формирање Инфо-центра (у саставу будућег Омладинског центра) и инфо-тачака у МЗ за редовно информисање младих (школовање,</p>

		<p>стипендије, семинари, студијска путовања, запошљавање, спортск такмичења, културни догађаји, итд.)</p> <p>1.2.6. Промоција Закона о слободи приступа информацијама</p>
<p>2. Организовани и оспособљени млади активно учествују у процесима планирања и доношења одлука на локалном (општинском) нивоу</p>	<p>2.1. Реализовани програми који подстичу организовање и изградњу капацитета младих потребних за њихово активније учешће у друштву</p>	<p>2.1.4. Кампања о Европској повељи о партиципацији младих на локалном и регионалном нивоу и Закону о омладинском организовању РС-а</p> <p>2.1.5. Едукација младих о постојећим механизмима учешћа на локалном нивоу (анкетирање за приоритетне пројекте на нивоу МЗ, одлука о финансирању пројеката невладе. Организација, рад општинских комисија)</p> <p>2.1.6. Оснаживање и пружање подршке неформалним групама при успостављању омладинских клубова у руралним срединама (МЗа)</p> <p>2.1.7. Програми изградње капацитета омладинских организација - Активизам младих и омладински рад, стратешко и организационо планирање, пројектни циклус, намицање средстава, итд.</p> <p>2.1.8. Организовање семинара и презентација за младе на тему "Партиципативна култура младих"</p> <p>2.1.9. Подршка додатној едукацији Службеника за младе општине Петрово</p> <p>2.1.10. Образовање младих о људским правима и слободама и значају активног учешћа у друштву (реф. ОП РС - 4.7 Слободно вријеме и партиципација младих у друштву - програм 5.1)</p> <p>2.1.11. Промоција учешћа младих на изборима и у политичком животу (реф. ОП РС - 4.7 Слободно вријеме и партиципација младих у друштву - програм 5.3)</p> <p>2.1.12. Учешће на позивима за додјелу грант средстава Министарства породице, омладине и спорта за пројекте младих</p>

	<p>2.2. Успостављене организационе структуре и уведени механизми који омогућавају бољу сарадњу младих са јединицом локалне самоуправе и реализацију пројеката младих</p>	<p>2.2.1. Обезбјеђење простора на подручју Општине Петрово за потребе Омладинског центра (приједлог: у саставу Дома културе Петрово)</p> <p>2.2.2. Подршка формирању тијела одговорног за реализацију Омладинске политике општине Петрово (реф. ОП РС - 4.7 Слободно вријеме и партиципација младих у друштву - програм 7.1 и Закон о омладинском организовању РС)</p> <p>2.2.3. Успостављање СОМ-а (Савјетодавни Одбор Младих) начелника општине Петрово (реф. ОП РС - 4.7 Слободно вријеме и партиципација младих у друштву - програм 7.2)</p> <p>2.2.4. Укључивање представника младих у рад тијела Скупштине општине Петрово (реф. ОП РС - 4.7 Слободно вријеме и партиципација младих у друштву - програм 6.1)</p>
<p>3. Омогућени услови за повећање мобилности младих на локалном, регионалном и међународном нивоу</p>	<p>3.1. Изграђени капацитети младих у функцији повећања знања, толеранције и поштивања различитости</p>	<p>3.1.1. Промоција мобилности младих као могућности за размјену искустава и интеркултурне размјене</p> <p>3.1.2. Подршка програмима едукације младих о етничким, културним, вјерским и другим различитостима (изградња свијести, толеранције, културних вриједности и превазилажење предрасуда)</p> <p>3.1.3. Подршка програмима учења страних језика (предност - енглески језик)</p>

	<p>3.2. Локална заједница подржава програме, пројекте и иницијативе које доприносе повећању мобилности младих на регионалном и међународном нивоу</p>	<p>3.2.1. Подршка пројекту „Сусрети школа“ (реф. ОП РС - 4.6 Мобилност, омладински рад и организовање - програм 2.1)</p> <p>3.2.2. Подршка програмима међународне размјене волонтера, ученика (и студената) (реф. ОП РС - 4.6 Мобилност, омладински рад и организовање - програм 1.1)</p> <p>3.2.3. Организација волонтерских кампова на простору општине Петрово</p> <p>3.2.4. Учешће младих на спортским и школским такмичењима на простору РС и БиХ</p>
	<p>3.3. Побољшање транспортних услуга младих и развој смјештајних капацитета за младе на простору општине Петрово</p>	<p>3.3.1. Побољшање услуга превоза у складу са потребама младих (омогућавање превоза младих са попустом или субвенцијом општине поводом посебних догађаја у општини) (реф. ОП РС - 4.6 Мобилност, омладински рад и организовање - програм 2.2)</p> <p>3.3.2. Прилагођавање возила за превоз ученика са инвалидитетом</p> <p>3.3.3. Подршка пројекту формирања омладинских кампова ((реф. ОП РС - 4.6 Мобилност, омладински рад и организовање - програм 3.3)</p>

Спорт, слободно вријеме и омладински рад

Спорт има битну улогу у животима младих људи. Овдје треба разликовати рекреационо и професионално бављење спортом. Спорт у БиХ прије рата је имао важну улогу у бројним спортским савезима, но после рата многе спортске дворане су уништене па је бављење спортом постало знатно ограничено. У БиХ дјелују спортски савези у слиједећим спортовима: бокс, џудо, карате, фудбал, рукомет, одбојка, кошарка, тенис, стони-тенис, планинарски савез, стрељачки савез, падобрански савез, шаховски, као и савез за спорт и рекреацију инвалида.

Рат је имао велике посљедице на квалитет провођења слободног времена младих људи у БиХ посебно у малим срединама. Слободно вријеме младих је јако битан сегмент живота младе особе и може допринијети развоју личности што доприноси будућем ангажману у друштву, што подразумева различите активности као што су: гледање ТВ-а, одлазак у биоскоп, бављење спортом, одлазак на излет, у кафиће/диско, употреба интернета, одлазак у позориште, активности везане за религију, политичке активности, слушање радио програма, одлазак на забаве, учествовање на разним курсевима, читање књига, обилазак галерија/музеја, посјећивање родбине и пријатеља, провођење времена са породицом, у кући, волонтирање у некој организацији, бављење умјетношћу, играње друштвених игара итд.¹⁸

Омладински рад је онај рад са младима, чија је сврха да се младима пружа подршка у специфичном развојном периоду осамостаљивања и преласка у одрасло доба, тако што омладински радник/ца подржава њихов лични и социјални развој, доприноси испуњавању личних потенцијала, како би млади имали глас, утицај и мјесто у заједници/друштву. Јединственост омладинског рада не лежи у циљној групи, него у његовој горе наведеној сврси и карактеристици да је он плански, односно намјерно образовног карактера.¹⁹

Вриједности омладинског рада у ширем контексту ка креирању ширег плуралистичког друштва су:

1. **Равноправност** - осигуравање да сви млади људи имају равноправне могућности без обзира на њихову етничку, полну, сексуалну оријентацију, религијску или неку другу припадност или разлику.
2. **Различитост** - охрабривање и уважавање различитих идентитета како младих тако и оних који раде у омладинском сектору. Различитост је елемент који нас обогаћује (вриједности, искуства, културе, перспективе)
3. **Међузависност** - развијање и разумјевање како индивидуална и групна деловања утичу једна на другу, као и на друштво у целини. Вредновање сарадње и међусобне повезаности на основама поштовања и повјерења²⁰

а. Анализа положаја и потреба младих у области спорта, слободног времена и омладинског рада у општине Петрово

Када је у питању спорт као важана сегмент у развоју и животу младих људи резултати нашег истраживања нам показују да је мали проценат младих у општини Петрово само 14.0% који су чланови/ице неке спортске организације, а да је проценат

¹⁸ UNDP (2003). Млади у БиХ, Сарајево

¹⁹ Young, K. (1999) Art of Youth Work; Russell House Publishing Ltd.,UK

²⁰ Stuart, G.R. (2003). Nonviolence and Youth work practice in Australia, Theses submitted for degree of Doctor of Philosophy

младих који се баве активно спортом 18.4%. У поређењу са резултатима истраживања на БиХ нивоу, мањи је проценат младих у општини Петрово који се активно баве спортом (у БиХ њих 29% се активно баве спортом). Међутим, већи је проценат младих 69.6% који се баве рекреативно спортом, док чак 91.3% младих сматра да је потребно покренути неку спортску грану која није заступљена на подручју општине Петрово.

Већина младих (78.7%) је задовољна постојећим спортским манифестацијама на подручју општине (Васкршњи крос, Озренски планинарски маратон и сл.), док више од половине младих (58.0%) нису задовољни спортским активностима у школама. Другачији је став младих према стручном особљу спортских активности у школама, јер је највећи проценат оних који су неопређијелени по овом питању 44.4% се изјаснило да не знају, а 33.3% младих је задовољно стручним особљем у области спорта у школама. Чак 52.2% младих сматра да су жене запостављене у спорту, што значи да треба да се ради на активнијем подстицању и укључивању жена у спортске активности.

Занимљив и дјелимично контрадикторан је одговор младих кад су у питању услови за бављење спортом у њиховим мјесним заједницама: велики је проценат младих (62.3%) који сматрају да у њиховој мјесној заједници постоје услови за бављење спортом (спортски терени, спортски реквизити, итд.), док је још већи проценат младих (86.0%) који би се активније бавили спортом уколико би у њиховој мјесној заједници били бољи услови за то.

Када је ријеч о томе како млади највише проводе своје слободно вријеме резултати истраживања су следећи: са пријатељима/цама своје слободно вријеме проводи велики проценат младих (76.8%), следећи најчешћи одговор је испред рачунара/гледајући ТВ/слушајући музику (48.3% младих), затим 42.5% младих проводи своје слободно вријеме у кафићима/дискотекама, исти је проценат оних који се баве спортом или читају књиге (18.4%), те 7.2% је младих који своје слободно вријеме проводе у кладионици.

Од укупног узорка већи је проценат младих који не троше свој новац у кладионицама (67.1%), док је 32.9% оних који то чине. Ако упоредимо ове резултате са истраживањима о младима рађеним за Републику Српску и Босну и Херцеговину, можемо примјетити да првих пар ставки у Петрову које се односе на провођење слободног времена са пријатељима/цама, уз ТВ/музику/рачунар, те у кафићима, прате трендове у Републици Српској са малим разликама у резултатима у БиХ (у РСу- резултати су: са својим вршњацима (61,5%), затим слиједи гледање ТВ програма (41,8%), те се посвећују музици (32,1%), док на државном нивоу 77% младих БиХ често или редовно гледа ТВ, 29% младих БиХ редовно се бави спортом, а готово 76% младих веома често посјећује кафиће). Од оних 32.9% који троше новац у кладионицама, највећи је проценат оних (13.5%) који троше у кладионицама 1-5 КМ седмично, 11.1% је оних који троше 5-10 КМ седмично, а 10.1% је оних троше 10 КМ и више седмично. Од укупног узорка највећи је проценат младих који се у потпуности не слажу (30.4%) са тврдњом да на територији општине Петрово млади имају довољно информација о опцијама за квалитетно провођење слободног времена и 25.6% је оних који се углавном не слажу са овом тврдњом.

Процент младих који се у потпуности не слажу са тврдњом да на територији општине Петрово постоји довољан број центара или клубова за младе је 42.0% (волонтерских центара, омладинских организација) гдје би млади могли волонтирати и водити дио свог слободног времена и следећа је категорија оних који се углавном не слажу са овом тврдњом 26.1%.

Чак 90.3% младих нису чланови/ице неке НВО, што заједно са резултатима о томе како млади користе своје слободно вријеме у општини Петрово може да значи да је омладински рад поприлично запостављен и потребно је радити на његовом развијању.

б. Стратешки план за област: Спорт, слободно вријеме и омладински рад

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Програми/ Пројекти/ Мјере
<p>1. Млади усмјерени на креативно коришћење слободног времена</p>	<p>1.1. Повећана свијест младих о значају бављења спортом и омладинским радом у циљу креативног коришћења слободног времена</p>	<p>1.1.1. Информативна кампања за младе о могућностима креативног коришћења слободног времена</p> <p>1.1.2. Медијска кампања о значају бављења спортом за психо-физички развој личности</p> <p>1.1.3. Подршка реализацији кампање „корективне гимнастике“-провјерити тачан назив на нивоу РС-а</p> <p>1.1.4. Промоција омладинског рада и Закона о омладинском организовању</p> <p>1.1.5. Промоција волонтеризма и Закона о волонтеризму РС</p> <p>1.1.6. Промоција добрих пракси и будућег Омладинског центра (у саставу Дома културе) и Омладинских клубова у МЗ-а</p> <p>1.1.7. Покренута интернет страница Спортског савеза општине Петрово</p> <p>1.1.8. Промоција спорта у локалним писаним и електронским медијима (општински билтен, школске новине, радио, и сл.)</p> <p>1.1.9. Избори најбољег спортисте године и омладинског радника године на општини Петрово</p>

	<p>1.2. Потпуна примјена мјера на ограничавању приступа садржајима коришћења слободног времена непримјереним за младе</p>	<p>1.2.1. Праћење реализације и поступање по Закону и Уредби Влади РС-а о забрани продаје и точења алкохола лицима млађим од 18 година (реф. ОП РС - 4.7 Слободно вријеме и партиципација младих у друштву - програм 4.2)</p> <p>1.2.2. Праћење реализације и поступање по Закону и Уредби Влади РС-а о забрани продаје дувана лицима млађим од 18 година</p> <p>1.2.3. Подршка реализацији законодавно-правне регулативе у домену Закона о играма на срећу РС-а (реф. ОП РС - 4.7 Слободно вријеме и партиципација младих у друштву - програм 4.1)</p> <p>1.2.4. Подршка реализацији законодавно-правне регулативе која се односи на младе (нпр. Закон о јавном реду и миру РС-а, Закон о безбедности у саобраћају...)</p>
<p>2. Омогућени услови за квалитетан развој и афирмацију спорта и физичке културе, као и омладинског рада у свим локалним заједницама општине Петрово</p>	<p>2.1. Обезбјеђена подршка успостављању и развоју омладинског рада и волонтеризма у општини</p>	<p>2.1.1. Лобирање у циљу намицања средстава за развој омладинског рада и волонтеризма у општини</p> <p>2.1.2. Формирање Омладинског центра и клубова у МЗ-а</p> <p>2.1.3. Формирање Едукативног центра за младе (у саставу Омладинског центра)</p> <p>2.1.4. Подршка успостављању Волонтерског сервиса</p>
	<p>2.2. Равномјерно развијена спортска култура и инфраструктура на простору цијеле општине</p>	<p>2.2.1. Анализа стања спортских објеката и потребе за новим на простору цијеле општине</p> <p>2.2.2. Санација постојећих и изградња нових спортских полигона у мјесним заједницама</p> <p>2.2.3. Реконструкција и доградња постојеће спортске сале у спортску дворану у Петрову</p> <p>2.2.4. Оснивање женских спортских клубова</p> <p>2.2.5. Набавка спортских реквизита у свим школама</p> <p>2.2.6. Организација спортских такмичења у свим мјесним заједницама и учешће на регионалним (улични баскет, мали фудбал, школска спортска такмичења, итд.)</p>

	<p>2.3. Изграђени капацитети људских ресурса у области спорта и омладинског рада</p>	<p>2.3.4. Едукација о основама омладинског рада за младе лидере и волонтере</p> <p>2.3.5. Подршка у едукацији и усавршавању локалних стручњака за спорт и анимирање истих</p> <p>2.3.6. Едукација младих у омладинским и спортским клубовима о писању пројектних приједлога и управљању пројектима</p>
--	---	--

Култура и образовање

Култура се састоји од материјалних, когнитивних и нормативних елемената, тј. од предмета, знања, те вриједности и норми.²¹

Култура младих један је од основних елемената идентитета младих и посебно важно подручје њихове афирмације, комуникације и стила живота. То је заправо подручје кроз које млади критички преиспитују традиционалне културне обрасце и наслијеђе као дио свог идентитета, и стварајући нове обрасце и естетику, креирају простор за властито препознавање и дјеловање.²²

Циљ културе је да млади интернализују одређене вриједности, ставове и норме, које у битноме одређују понашање младих људи и њихове друштвене односе.

Задатак друштва је да социјализује младе како би они усвојили одређени културни капитал, који се испољава у понашању младих као укус, начин употребе језика, специфичне вјештине и способности, идеје, вјеровања и знања, и осјећај везаности за заједницу.²³

Образовање се сматра битним елементом развоја сваког друштва и појединаца. Оно представља средство напретка и побољшања услова живота човјечанства. У задњим деценијама образовању се све више посвећује пажње и млади људи све дуже остају у сфери формалног али и неформалног образовања. Веома је битно да образовање које се пружа младим људима буде корисно, ефективно и практично.

Под формалним образовањем подразумевају се формални процеси унутар формално-образовног система, који је хијерарички структурисан од основно-школског до високог образовања. Крајњи резултат формалног школовања је добијање дипломе и стечених знања која их оспособљавају да млада особа постане активна на тржишту рада²⁴.

Неформално образовање је организована образовна активност која је намијењена различитим групама младих и има за циљ да подстиче индивидуално и друштвено учење, стицање различитих знања и вјештина, развој ставова и вриједности, које су комплементарне формалном образовном систему али се дешавају изван њега и у коме се учествује добровољно. Овакве образовне активности се спроводе од стране обучених и компетентних едукатора и/или омладинских радника.

Неформално образовање подразумјева различите едукативне активности које се дешавају углавном на индивидуалној основи и самоинициране су од стране те особе која жели да учи и стиче знања током свог живота. То знање може да се стекне самоорганизовано или спонтано током свакодневних животних активности. То може да подразумјева учење код куће путем интернета, од људи с којима је индивидуа окружена у свакодневној социјализацији, преко медија, вршњака, религије, националне заједнице, политичке партије и сл.

²¹ Покрајински секретаријат за спорт и омладину у партнерству са Омладинским савјетом Војводине. (2005). Акциони план политике за младе у Војводини, Нови Сад

²² Државни завод за заштиту обитељи, материнства и младежи, Република Хрватска. (2003). Национални програм дјеловања за младе Република Хрватска, Загреб

²³ Пашалић, Енес. (2006). Истраживање: Млади Брчко Дистрикта Босне и Херцеговина, Брчко

²⁴ Група "Хајде да..." (2005). Неформално образовање у Европи, Корак ка препознавању неформалног образовања у СЦГ, Београд

а. Анализа положаја и потреба младих у области културе и образовања у општини Петрово

Резултати нашег истраживања нам говоре да 60.9% младих сматра да на подручју општине Петрово нема довољно корисних културних дешавања за младе људе, (34.3% који се у потпуности и 26.6% који се углавном нису сложили са тврдњом да на простору општине Петрово има довољно корисних културних дешавања за младе).

Када је у питању тврдња да ли општина Петрово подстиче културно и креативно стваралаштво младих, највећи је проценат младих који су неодлучни око ове тврдње (27.5%), а 24.6% је младих који се углавном не слажу са овом тврдњом, мада је врло сличан и проценат оних који се углавном слажу са тврдњом (23.2%). Само 10.1% младих из Петрова су чланови/це неког културно-умјетничког друштва. Више од половине младих није задовољно радом Центра за културу (65.2%).

Узевши у обзир ове податке, препорука би била да ипак општина Петрово треба мало више да подстиче културно стваралаштво и културна дешавања која су у складу са стварним потребама и интересовањима младих, побољша рад Центра за културу и да више и на различите начине информише младе о постојећим културним садржајима.

Међу младима у ЕУ у доби између 18 и 24 године, свега 18.8% има завршено само обавезно образовање. У БиХ (у добној групи од 15 до 24 године), 31% има завршену само основну школу.

Када је у питању наше истраживање у општини Петрову, чак 39.1% младих је са завршеном основном школом, што је чак и више него на државном нивоу (разлог оваквих резултата може се наћи у захваћеном узорку истраживања којим је углавном била обухваћена средњошколска омладина).

Подаци које смо добили у нашем истраживању за општину Петрово су мало оптимистичнији у односу на БиХ ниво, а говоре нам да је Петрову 2,9% младих особа до 30. година са завршеном вишом школом, 8.7% је младих са завршеним факултетом, један/на испитаник/ца (0,5%) са специјализацијом и један/на испитаник/ца (0,5%) са завршеним магистеријем. Ипак је највећи проценат младих- 46.9% са завршеном средњом школом.

Када је у питању образовање које стекну млади школујући се на подручју општине Петрово 33.3% младих у потпуности се не слаже са тим да је такво образовање довољно и оспособљава их да нађу посао, док 24.2% њих је неодлучно по овом питању. Више од половине младих се у потпуности слажу са тврдњом да је потребно више професионалне праксе током школовања за ученике/це.

Највећи проценат младих 34.3% у Петрову се углавном слажу са тврдњом да наставници/професори у школама имају одличан однос са ученицима/цама, а након тога је проценат младих (21.3%) који се сасвим слажу са овом тврдњом, што је задовољавајући резултат.

Модернизација наставних програма и инвестирање у опрему је потребно у цијелој БиХ а што је од круцијалне важности за систем у цјелини и прилагођавање захтјевима тржишта рада. Овакав напредак је темељно важан, посебно у средњим школама, како би се обухватила и дјеца из сиромашних и маргинализованих породица. Када је у питању наше истраживање велики је проценат младих у Петрову (63.3%) који подржавају нове наставне планове и програме у школама/факултетима.

Заједничка је карактеристика средњих школа у Европи да је у односу на стручно, у порасту опште средњошколско образовање. Тако више од 50% младих, умјесто стручних, похађа средње школе општег образовног профила. Супротно томе, у БиХ је

однос између стручних школа и општих гимназија 80:20,²⁵ уз стриктну подјелу на мушка и женска занимања. Статистички подаци показују да је особама са дипломама средњих стручних школа далеко теже наћи посао него онима који су завршили оне општеобразовног типа, и да по правилу раде на слабије плаћеним мјестима. Већина младих из Петрова (73.9%) нису задовољни са избором смјерова у СШЦ „Петрово“. Чак 74.9% младих сматра да је потребно увођење пољопривредне школе у СШЦ „Петрово“. Више од половине младих (67.1%) не знају да ли постоји било који вид корупције у њиховој школи.

У ЕУ преко 50% младих наставља студирати, док факултетску диплому има 15% становништва - у поређењу са свега 3% у БиХ.²⁶ Сиромаштво представља једну од препрека високом образовању. Студенти у БиХ имају веома мало могућности да раде уз студије, те тако студирати могу само они студенти чији родитељи имају довољне приходе који им омогућују издржавање током студија. У нашем истраживању проценат младих који планирају наставити школовање је мањи у односу на ЕУ ниво и износи 44.0%, док 33.8% младих нису сигурни да ли ће наставити школовање.

²⁵ ЕППУ БиХ, Средњорочна стратегија развоја БиХ 2004-2007., видјети на <http://www.eppu.ba/strategija-bos.html>

²⁶ ОИА (2006). Приручник: Могућности и значај запошљавања младих и развоја омладинског подузетништва/предузетништва у БиХ, Сарајево

б. Стратешки планови за област: Култура и образовање

Култура

СТРАТЕШКИ ЦИЉ	ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ	ПРОГРАМИ/ПРОЈЕКТИ/МЈЕРЕ
1. Млади активно укључени у равномјеран и равноправан развој културе на подручју цијеле општине Петрово	1.1. Континуирана промоција вриједности и значаја очувања и развоја културе општине Петрово	<p>1.1.1. Континуирана промоција значаја активног учешћа младих у свим областима развоја културе на подручју општине</p> <p>1.1.2. образовање и васпитање младих о значају очувања културне баштине -традиције Озрена</p> <p>1.1.3. Укључивање промоције и значаја очувања културне баштине у План и програм рада свих институција у областима културе и образовања.</p> <p>1.1.4. Успостављање редовног система размјене и протока информација о културним садржајима на подручју општине (путем радио-емисија, општинског билтена и интернет странице, школских и МЗ огласних табли, и сл.)</p> <p>1.1.5. Редовно информисање младих и шире јавности о пројектима/раду школских секција из области културе</p>
	1.2. Повећан број атрактивних и различитих видова културних дешавања за младе на подручју општине (прилагођеност потребама младих)	<p>1.2.1. Истраживање потреба младих за различитим видовима културних дешавања у општини Петрово и функционисања школских секција у области културе</p> <p>1.2.2. Успостављање и одрживи рад школских секција у области културе у складу са исказаним потребама младих</p> <p>1.2.3. Обнављање традиционалних културно-умјетничких и забавних манифестација уз активно учешће младих</p> <p>1.2.4. Оснивање омладинских организација /институција/ едукативних центара и других облика организовања младих у области културе</p> <p>1.2.5. Организовање атрактивних културних садржаје за младе на подручју цијеле општине</p>

		<p>1.2.6. Обезбиједит равномјеран и равноправан културни развој свих седам мјесних заједница на подручју општине</p> <p>1.2.7. Центар за културу и образовање „Петрово“ организује ванредни превоз за младе из периферних МЗ-а како би могли узети активно учешће у развоју културе и посјетити културна дешавања (обезбијеђена мобилност)</p> <p>1.2.8. Подршка организовању посјета и учешћа младих са подручја општине културним манифестацијама у земљи и регији</p> <p>1.2.9. Формирање општинског мјешовитог тијела (савјет, одбор, и сл.) за развој културе у којем ће се обезбједити учешће младих</p> <p>1.2.10. Успостављање Савјета младих при Центру за културу и образовање „Петрово“</p> <p>1.2.11. Омладинско аматерско позориште</p> <p>1.2.12. Школа модерног плеса</p>
	<p>1.3. Обезбјеђен професионални кадар за рад са младима у области културе</p>	<p>1.3.1. Професионално јачање менаџмента САКУД-а (Савеза културно-умјетничких друштава)</p> <p>1.3.2. Израда критеријума и описа послова за раднике Центра за културу и образовање „Петрово“</p>
	<p>1.4. Обезбјеђена финансијска подршка за реализацију пројеката и стипендирање младих у области културе у општини Петрово</p>	<p>1.4.1. Формирање општинског Фонда за развој и промоцију културе (реф. ОП РС- 4.3 образовање и култура- програм 10.3)</p> <p>1.4.2. Израда критеријума за суфинансирање и стипендирање младих умјетника</p> <p>1.4.3. Израда пројеката за заштиту и развој културе по позивима за додјелу грант средстава (МЦП БиХ, Мин. Просвјете и културе РС, Амбасада у БиХ и ЕУ грантови)</p>

Образовање

СТРАТЕШКИ ЦИЉ	ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ	ПРОГРАМИ/ПРОЈЕКТИ/МЈЕРЕ
<p>1. Усклађени образовни профили са потребама тржишта рада у општини Петрово</p>	<p>1.1. Идентификоване и промовисане стварне потребе тржишта рада са становишта увођења нових образовних профила у општини Петрово и окружењу</p>	<p>1.1.1. Истраживање и анализа стварних потреба тржишта рада у општини Петрово</p> <p>1.1.2. Презентација резултата истраживања циљним групама (ученицима завршних разреда основних и средњих школа и њиховим родитељима)</p> <p>1.1.3. Промоција потреба тржишта рада усмјерена према кључним актерима (Скупштине општина, Бирои за запошљавање, Педагошки завод, релевантна министарства, итд.)</p>
	<p>1.2. Уведени нови образовни профили у СШЦ „Петрово“</p>	<p>1.2.1. Континуирана промоција вриједности и значаја увођења нових образовних профила у СШЦ „Петрово“ за свеукупни развој општине</p> <p>1.2.2. Обезбјеђење подршке Министарства просвјете и културе и Педагошког завода РС за увођење нових образовних профила у СШЦ "Петрово".</p> <p>1.2.3. Обезбјеђење професионалног наставног кадра и техничких услова за увођење нових образовних профила у СШЦ "Петрово"</p>

<p>2. Смањен број појава ризичног понашања младих у образовним институцијама</p>	<p>2.1. Унапријеђен васпитни процес у образовним институцијама у општини Петрово</p>	<p>2.1.1. Реализација иницијативе Форума безбједности са Министарством унутрашњих послова у циљу добијања пројекта „Превенција малољетничке деликвенције у основним и средњим школама“</p> <p>2.1.2. Програми неформалног образовања: извођење радионица у склопу часова одјељенске заједнице- злоупотреба дрога, алкохолизам, пушење, породично насиље, родна једнакост и једнакост полова, социјална инклузија, итд (програми који нису заступљени под 2.1.1.)</p>
	<p>2.2. Обезбијеђена потпуна примјена важећих закона и нормативних аката у образовним институцијама</p>	<p>2.2.1. Потпуна примјена у свим образовним институцијама: Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности запослених; Правилника о награђивању и изрицању дисциплинских мјера ученика; Кодекса понашања; Правилника о кућном реду</p> <p>2.2.2. Указивање на кршење законске одредбе по питању сваког вида политичке промоције и дјеловања у образовним институцијама на подручју општине Петрово и поступање по истом</p> <p>2.2.3. Упознавање ученика, родитеља и наставних кадрова о одредбама важећих закона и пратећих нормативних аката у области образовно-васпитног рада преко Савјета ученика и Савјета родитеља</p>
<p>3. Унапријеђена васпитно - образовна функција свих образовних институција на подручју општине Петрово</p>	<p>3.1. Побољшан квалитет извођења наставе и боравка ученика у свим образовним институцијама општине Петрово</p>	<p>3.1.1. Програм додатне едукације менаџмента и наставног особља у свим образовним институцијама на подручју општине Петрово у складу с актуелном реформом образовног система</p> <p>3.1.2. Програм суфинансирања/стипендирања дефицитарног наставног кадра и обезбјеђења повољних услова за њихов боравак на подручју општине Петрово</p> <p>3.1.3. Верификовање наставе у свим образовним институцијама на подручју општине Петрово</p> <p>3.1.4. Редовно извођење професионалне праксе у СШЦ „Петрово“ и у предузећима на простору општине</p>

		<p>Петрово (која за то имају услове и интерес).</p> <p>3.1.5. Стварање услова за квалитетнију и потпунију примјену информационих технологија у систему образовања - свим ученицима омогућити приступ интернету у свим образовним институцијама на подручју општине Петрово (реф. ОП РС- 4.3 образовање и култура- програм 6.2)</p> <p>3.1.6. Постављање интерактивног инфо-киоска у холу у СШЦ са информацијама из школе, спорта, науке, музике, итд.- (материјале припрема школска новинарска/литерарна секција)</p> <p>3.1.7. Обезбјеђивање школских разгласа у свим школама</p> <p>3.1.8. Програм реконструкције, доградње и модернизације свих образовних институција на подручју општине Петрово</p> <p>3.1.9. Подршка школским пројектима и иницијативама усмјереним на развој и унапријеђење рада свих образовних институција на подручју општине Петрово</p>
--	--	--

	<p>3.2. Облици и квалитет ваннаставних активности усклађени са потребама младих</p>	<p>3.2.1. Истраживање потреба и интересовања ученика за ваннаставне активности.</p> <p>3.2.2. Јачање капацитета чланова Савјета ученика, Савјета родитеља и школских секција о њиховој улози и могућностима дјеловања.</p> <p>3.2.3. Подршка организовању и редовном раду Савјета ученика и Савјета родитеља.</p> <p>3.2.4. Стварање услова за организовање и редован рад школских секција (технички услови и наставно особље са одговарајућом школском спремом) у складу са испитаним потребама и интересовањима младих у СШЦ „Петрово“.</p> <p>3.2.5. Документовање рада и редовна промоција пројеката/активности Савјета ученика, Савјета родитеља и школских секција у процесима развоја квалитетних услова и једнаких могућности за васпитно - образовни рад свих образовних институција на подручју општине Петрово</p> <p>3.2.6. Активније укључивање локалних Савјета ученика у рад Мреже Савјета ученика Републике Српске (МРЕСУРС).</p> <p>3.2.7. Подршка програмима размјене и студијским посјетама Савјета ученика, Савјета родитеља и тематских школских секција са другим основним и средњим школама на локалном и регионалном нивоу</p> <p>3.2.8. Подршка организацији спортских такмичења током школске године у Годишњим програмима рада у свим образовним институцијама (с посебним фокусом на подручне ОШ)</p> <p>3.2.9. Успостављање базе података о свим потенцијалним локалним, регионалним и међународним донаторима/грантовима/спонзорима за финансирање пројеката образовних институција.</p> <p>3.2.10. Изградња капацитета Савјета ученика, наставног особља и менаџмента у свим образовним институцијама на подручју општине Петрово за планирање и управљање пројектним циклусом</p>
--	--	---

<p>4. Обезбијеђени квалитетни услови и једнаке могућности за образовање и васпитање (свих) младих у свим образовним институцијама на подручју општине Петрово</p>	<p>4.1. Побољшани услови за обављање наставе (или текст: спровођење наставних и ваннаставних активности) у подручним школама</p>	<p>4.1.1. Анализа потреба подручних основних школа и израда програма реконструкције и опремања материјално-техничким средствима</p> <p>4.1.2. Континуирано уређење школских дворишта у подручним основним школама</p> <p>4.1.3. Издвајање финансијских средстава из општинског буџета за опремање подручних школа на подручју општине Петрово материјално-техничким средствима за извођење наставе</p>
	<p>4.2. Побољшани услови за школовање младих са менталним или физичким инвалидитетом</p>	<p>4.2.1. Обезбјеђење одговарајућих прилаза свим образовним институцијама и просторијама за извођење наставе за лица са физичким инвалидитетом.</p> <p>4.2.2. Програм континуираног стручног усавршавања наставног и руководећег кадра у области инклузивне наставе у свим образовним институцијама општине Петрово</p> <p>4.2.3. Редовно праћење ефеката и увођење адекватних побољшања квалитета извођења наставе с аспекта инклузивног образовања.</p>

Заштита животне средине

У послеријатном периоду у многим градовима Босне и Херцеговине један од проблема јесте и проблем заштите животне средине. Још прије рата, услед пораста индустријске производње, многи градови су били изложени озбиљним загађењима основних природних ресурса попут: воде, ваздуха, земљишта. Након тога, у ратном и послеријатном периоду процеси уништавања природних ресурса су се наставили, где загађивачи више нису само велике индустрије, него и градски саобраћај, све већи број аутомобила, отпадне воде, велике количине чврстог отпада који се не одлаже адекватно, као и употреба пестицида у пољопривреди итд.

Међутим, заштита животне средине до сада није била ни приближно у центру пажње локалних и регионалних власти, па се нису израдиле и усвојиле неопходне стратегије и политике, нити се очување и заштита животне средине узимала у обзир као битан фактор за квалитетан живот и здравља људи.

Ипак, поред наведеног постоји неопходност за израдом стратегије заштите животне средине која ће настојати да помири два основна стратешка правца дјеловања. Један од тих праваца је дјеловање засновано на стимулативно-афирмативном приступу, док се други темељи на рестрикцијама²⁷. Ако сузимо то на контекст младих, Омладинска стратегија заштите животне средине би била направљена на основу реалних могућности и капацитета младих људи и активиста за заштиту и унапређење животне средине.

На основу испитивања која су рађена за потребе израде Омладинске политике Републике Српске за период 2006-2010. године, око 83% младих људи сматра да се мало или нимало води брига о заштити животне средине.²⁸

а. Анализа положаја и потреба младих у области заштите животне средине у општини Петрово

Кад је у питању истраживање које је урађено у општини Петрово за потребе израде овог документа, 69.1% младих је одговорило да води рачуна о одлагању отпада, док њих 27.1% се изјаснило да понекад води рачуна гдје одлаже отпад.

Готово 2/3 испитаника/ца (62.3%) се изјаснило да би вољели да учествују на семинарима/едукацијама које су везане за заштиту животне средине, што значи да је потребно организовати више таквих семинара/едукација, јер су млади спремни да учествују на истим. Томе у прилог иду и резултати о свјесности младих о загађивању животне средине јер 29.0% испитаника/ца се у потпуности не слаже, а 28.5% се углавном не слаже да је на територији општине Петрово свијест младих о загађивању животне средине на високом нивоу.

Кад је у питању спремност младих да учествују у акцијама заштите животне средине резултати су задовољавајући, јер 59.9% младих су били учесници/це акције „Април мјесец чистоће“. Али резултати сљедећег питања су помало у супротности са спремношћу младих да учествују у акцијама, јер се 38.2% испитаника/ца изјаснило да се углавном не слаже да младе особе у Петрову учествују у акцијама које су везане за животну средину, док је њих 31.4% неодлучно по овом питању.

²⁷ Град Бања Лука. (2006). Омладинска политика града Бања Луке.

²⁸ Влада Републике Српске. (2005). Омладинска политика Републике Српске за период 2006-2010, Бања Лука

Да се општина Петрово брине о одлагању отпада, подијељена су мишљења и то: 23.1% младих је неодлучно по овоме питању, док се такође њих 23.1% углавном не слаже са овом тврдњом.

На питање да ли сте задовољни радом ЈКП „Комунал“ Петрово, више од половине испитаника/ца односно њих 56.0% је дало позитиван одговор, тј. задовољни су радом поменутог предузећа.

Више од 2/3 младих односно 68.6% испитаника/ца сматра да је новчана казна једино рјешење за ефикасно дјеловање у области заштите животне средине, што нам говори да је потребно радити више на новчаном кажњавању/санкционисању оних који не воде бригу о заштити животне средине.

Више од половине младих (55.1% испитаника/ца) се сасвим слаже да би на подручју општине Петрово било мање отпада када би био већи (одговарајући) број канти за одлагање отпада.

6. Стратешки план за област: Заштита животне средине

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Програми/ Пројекти/ Мјере
<p>1. Изграђени свијест и капацитети младих потребни за активно учешће у заштити животне средине</p>	<p>1.1. Повећана информисаност младих о заштити животне средине</p>	<p>1.1.7 Креирање и реализација кампања о важности заштите животне средине</p> <p>1.1.8 Медијска промоција еколошких проблема (депоније,отпади...)</p> <p>1.1.9 Промоција волонтеризма и његовог значаја за очување и унапређење животне средине</p> <p>1.1.10 Промоција значаја “Кућног одгоја младих” за заштиту животне средине</p> <p>1.1.11 Увођење додатка у општински Билтен који ће бити посвећен заштити животне средине</p> <p>1.1.12 Издавање школских “Еко новина”</p>
	<p>1.2. Повећана знања и вјештине младих у управљању програмима/пројектима из области заштите животне средине</p>	<p>1.2.4 Креирање образовних програма за организације и неформалне групе младих о заштити животне средине у МЗ-а општине Петрово</p> <p>1.2.5 Организовање едукативних програма за наставно особље на тему заштите животне средине</p> <p>1.2.6 Увођење Еко дана у образовним институцијама</p>

<p>2. Обновљена и унапријеђена животна средина пружа младима могућности за здрав живот и развој „у пуном складу са природним и духовним богатством Озрена“</p>	<p>2.1. Обезбјеђен пораст активног учешћа младих у програмима/пројектима заштите животне средине у општини Петрово</p>	<p>2.1.7 Подршка при оснивању омладинске(их) организација за заштиту животне средине</p> <p>2.1.8 Успостављење Еко Тима младих за намицање средстава за заштиту животне средине</p> <p>2.1.9 Покретање /оснивање Еко секција/радионица у образовним институцијама (школама)</p> <p>2.1.10 Пројекат: „Април-мјесец чистоће“</p> <p>2.1.11 Пројекат: „Школске еко-патроле“</p> <p>2.1.12 Укључивање младих у израду и имплементацију ЛЕАП-а општине Петрово</p> <p>2.1.13 Подршка при оснивању омладинске организација за заштиту животне средине</p> <p>2.1.14 Успостављење Еко Тима младих за намицање средстава за заштиту животне средине</p> <p>2.1.15 Покретање /оснивање Еко секција/радионица у образовним институцијама (школама)</p> <p>2.1.16 Пројекат: „Април-мјесец чистоће“</p> <p>2.1.17 Пројекат: „Школске еко-патроле“</p> <p>2.1.18 Укључивање младих у израду и имплементацију ЛЕАП-а општине Петрово</p>
--	--	--

	<p>2.2. Ојачана међусекторска сарадња између локалних актера и успостављена регионална сарадња у области заштите животне средине</p>	<p>2.2.1. Учешће у раду “Еко мреже” за систематско рјешавање проблема/питања из области заштите животне средине.</p> <p>2.2.2. Успостављање Тима за координацију рјешавања проблема заштите животне средине између јавног, приватног и цивилног сектора на подручју општине Петрово (мада овај тим може бити саставни дио „Еко мреже“).</p> <p>2.2.3. Формирање (општинског) Фонда за пројекте из области заштите животне средине</p> <p>2.2.4. Организовање годишњих сусрета свих релевантних актера/носиоца активности заштите животне средине на подручју општине Петрово.</p> <p>2.2.5. Обезбјеђивање инфраструктуре за одржавање еко кампова</p> <p>2.2.6. Израда пројектних приједлога по позивима домаћих и међународних грантова у области заштите животне средине</p>
--	---	--

III. Генерални планови за прву годину имплементације Омладинске политике општине Петрово

1. Запошљавање

Бр.пр.	Програм/пројекат/мјера	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Процена вриједности приоритетних пројекта у 2011.години (КМ)
1.1.1.	Промоција потреба тржишта рада општине Петрово за образовним профилима (реф. Област образовања - СЦ 1 - ОЦ 1.1 - пројекат 1.1.3)						500,00
1.1.2.	Професионална оријентација младих у основним и средњим школама (реф.пројекат ГТЗ-та у Градачцу и Милићима - добра пракса)						600,00
1.1.3.	Промоција подстицајних (стимулативних) програма Владе РС за повећање нивоа запослености младих						500,00
1.1.4.	Промоција концепта омладинског предузетништва (презентације, сајмови, студијске посјете)						
1.1.5.	Успостављање редовног канала комуникације између локалних актера (о потребама тржишта рада и могућностима запошљавања младих)						
1.1.6.	Јачање постојећих и увођење нових механизма информисања младих о могућностима запошљавања у општини Петрово (радио, општински билтен, интернет промоција, итд.)						
1.2.1.	Промоција посебних олакшицама за предузећа/установе које запошљавају младе у општини Петрово (Влада РС, општина Петрово)						1000,00
1.2.2.	Успостављање Савјетовалиште за помоћ при запошљавању и покретању сопственог бизниса за младе (координирати са Мултисервисом за предузетнике општине Петрово)						
1.2.3.	Општински Фонд за субвенционисање подстицајних средстава Владе РС за развој руралних подручја						
1.2.4.	Подршка организацији Сајмова запошљавања младих (Дани каријере)						500,00

2. Стамбена политика

Бр.пр.	Програм/пројекат/мјера	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Процјена вриједности приоритетних пројеката (КМ) за 2011.годину
1.1.1.	Израда и усвајање скупштинске одлуке о смањењу или ослобађању од општинских такси и накнада за изградњу стамбених јединица за младе						100,00
1.1.2.	Израда и усвајање скупштинске Одлуке о субвенционисању комуналних такси у стамбеним јединицама (струја, вода, телефон, итд.) за младе (реф. ОП РС - 4.2 Стамбена политика за младе - програм 1.1)						100,00
1.1.3.	Оснивање међусекторског тијела за стамбена питања младих на нивоу општине Петрово (јавно-приватно партнерство)						800,00
1.1.4.	Успостављање општинског Стамбеног фонда за младе						
1.1.5.	Израда Критеријума/Правилника за додјелу средстава из Стамбеног фонда младе						
1.1.6.	Промоција стамбених програма за младе у медијима (радио, општински билтен, инфо-центар и инфо-тачке у МЗ, интернет страница општине)						
1.2.1.	Подршка реализацији програма повољних стамбених кредита за младе брачне парове (реф. ОП РС - 4.2 Стамбена политика за младе - програм 2.1)						
1.2.2.	Подршка Програму изградње субвенционираних стамбених јединица за младе брачне парове по најнижој, економски одрживој цијени (у сарадњи са Владом РС)						
1.2.3.	Субвенција кредита за стамбену изградњу за младе						
УКУПНО ЗА ЦИЈЕЛУ ОБЛАСТ:							1.000,00

 приоритетни пројекти за 2011.годину

3. Здравствена политика

Бр.пр.	Програм/пројекат/мјера	2011.		2012.		2013.		2014.		2015.		Пројена вриједности приоритетних пројекта (КМ) у 2011.години
1.1.1.	Спровођење промотивних кампања превентивне бриге о здрављу младих (државне, републичке, локалне)											
1.1.2.	Подршка републичкој кампањи превенције болести зависности (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 4.7)											500,00
1.1.3.	Информисање младих о услугама које пружа савјетовалиште за младе (кампање, радио станица, леци, постери, предавања у школама...)											
1.1.4.	Информисање младих о услугама ЈЗУ Дома здравља "Озрен" Петрово(радио, кампање, летци, инфо телефон...)											1000,00
1.1.5.	Побољшање информисаности младих о предностима система породичне медицине											500,00
1.1.6.	Повећање медијске покривености проблема/потреба младих у области здравствене заштите											500,00
1.2.1.	Иницирати формирање Општинског здравственог одбора са представницима младих											100,00
1.2.2.	Формирање тима за информисање и вршњачку едукацију у основним и средњим школама у области превентивне здравствене заштите младих (реф. реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 4.2)											
1.2.3.	Успостављање редовне комуникације између кључних локалних актера у сврху побољшања квалитета здравствене заштите младих (Општински здравствени одбор са представницима младих)											200,00
1.2.4.	Континуирано праћење потреба младих у области здравствене заштите у општини Петрово (Општински здравствени одбор са представницима младих)											
1.2.5.	Подршка изради и реализацији програма превенције ризичног понашања младих у општини Петрово											

4. Социјална политика

Бр.пр.	Програм/пројекат/мјера	2011.			2012.			2013.			2014.			2015.			Пројена вриједности приоритетних пројеката (КМ) за 2011.годину
1.1.1.	Израда социјалне карте за младе (по категоријама социјалне угрожености)																
1.1.2.	Промоција рада Центра за социјални рад и његове надлежности																1000,00
1.1.3.	Кампање о статусу и потребама младих из социјално угрожених категорија у општини Петрово (млади са инвалидитетом, породично и вршњачко насиље, итд.)																1500,00
1.1.4.	Програми едукације наставног особља и ученика о правима и потребама социјално угрожених категорија младих (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 2.9)																
1.1.5.	Промоција волонтеризма и његовог значаја у помоћи младима са инвалидитетом; без родитељског старања; у сукобу са законом итд.																500,00
1.1.6.	Обезбјеђење медијске покривености проблема/потреба младих из социјално угрожених категорија																
1.2.1.	Олакшавање приступа информацијама младима са инвалидитетом и другим посебним потребама																
1.2.2.	Организовање едукативних програма за социјално искључене категорије младих (реф. ОП РС - 4.4 Социјална политика - програм 2.14)																
1.2.3.	Подршка оснивању, развоју и пројектима организација које окупљају младе из социјално угрожених категорија (млади са инвалидитетом, омладински клубови у удаљеним МЗ-а, итд.)																

5. Информисање младих, партиципација у друштву и мобилност

Бр.пр.	Програм/пројекат/мјера	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Процена вриједности приоритетних пројеката (КМ) за 2011.годину
1.1.1.	Подршка програму увођења интернета у основним и средњим школама (реф. ОП РС - 4.5 Информисање младих - програм 3.1)						1000,00
1.1.2.	Увођење интернета на простору цијеле општине укључујући WiFi зоне (реф. ОП РС - 4.5 Информисање младих - програм 3.3 и 3.2)						
1.1.3.	Подршка едукацији младих (у свим мјесним заједницама) из области информатике и интернета (информатичко описмењавање младих)						500,00
1.1.4.	Обезбједити доедукацију већ постојећих кадрова у школама/осталим институцијама на подручју општине у области примјене информатичких технологија						
1.1.5.	Успостављање Информатичког/Интернет центра за младе (у саставу Дома културе)						
1.1.6.	Обезбједити адекватне уџбенике, приручнике и другу литературу из области употребе интернета и информатике (Народна библиотека, школске библиотеке, итд.)						
1.2.1.	Повећање нивоа учешћа информација за младе у писаним и електронским медијима (општински билтен, школске новине, радио Петрово и сл.)						500,00
1.2.2.	Покретање емисије на локалном радију „Млади и представници локалних институцијама”						
1.2.3.	Израда и редовно ажурирање линка на интернет страници Општине Петрово са релевантним информацијама за младе						
1.2.4.	Подршка едукативним програмима/пројектима за младе у области новинарства						500,00
1.2.5.	Формирање Инфо-центра (у саставу будућег Омладинског центра) и инфо-тачка у МЗ за редовно информисање младих (школовање, стипендије, семинари, студијска путовања, запошљавање, спортска такмичења, културни догађаји, итд.)						
1.2.6.	Промоција Закона о слободи приступа информацијама						400,00

6. Спорт, слободно вријеме и омладински рад

Бр.пр.	Програм/пројекат/мјера	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Процјена вриједности приоритетних пројеката (KM) у 2011.години
1.1.1.	Информативна кампања за младе о могућностима креативног коришћења слободног времена						500,00
1.1.2.	Медијска кампања о значају бављења спортом за психо-физички развој личности						500,00
1.1.3.	Подршка реализацији кампање „Корективне гимнастике“						
1.1.4.	Промоција омладинског рада и Закона о омладинском организовању						500,00
1.1.5.	Промоција волонтеризма и Закона о волонтеризму РС						
1.1.6.	Промоција добрих пракси и будућег Омладинског центра (у саставу Дма културе) и Омладинских клубова у МЗ						
1.1.7.	Покренута интернет страница Спортског савеза општине Петрово						500,00
1.1.8.	Промоција спорта у локалним писаним и електронским медијима (општински билтен, школске новине, радио, и сл.)						500,00
1.1.9.	Избори најбољег спортисте године и омладинског радника године на општини Петрово						
1.2.1.	Праћење реализације и поступање по Закону и Уредби Влади РС-а о забрани продаје и точења алкохола лицима млађим од 18 година (реф. ОП РС - 4.7 Слободно вријеме и партиципација младих у друштву - програм 4.2)						
1.2.2.	Праћење реализације и поступање по Закону и Уредби Влади РС-а о забрани продаје дувана лицима млађим од 18 година						
1.2.3.	Подршка реализацији законодавно-правне регулативе у домену Закона о играма на срећу РС-а (реф. ОП РС - 4.7 Слободно вријеме и партиципација младих у друштву - програм 4.1)						

7. Култура и образовање

Бр.пр.	Програм/пројекат/мјера	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Процјена вриједности приоритетних пројекта (КМ) за 2011.годину
	КУЛТУРА						
1.1.1.	Континуирана промоција значаја активног учешћа младих у свим областима развоја културе на подручју општине						2000,00
1.1.2.	Образовање и васпитавање младих о значају очувања културне баштине -традиције Озрена						
1.1.3.	Укључивање промоције и значаја очувања културне баштине у План и програм рада свих институција у областима културе и образовања.						5000,00
1.1.4.	Успостављање редовног система размјене и протока информација о културним садржајима на подручју општине (путем радио-емисија, општинског билтена и интернет странице, школских и МЗ огласних табли, и сл.)						
1.1.5.	Редовно информисање младих и шире јавности о пројектима/раду школских секција из области културе						
1.2.1.	Истраживање потреба младих за различитим видовима културних дешавања у општини Петрово и функционисања школских секција у области културе						
1.2.2.	Успостављање и одрживи рад школских секција у области културе у складу са исказаним потребама младих						
1.2.3.	Обнављање традиционалних културно-умјетничких и забавних манифестација уз активно учешће младих						
1.2.4.	Оснивање омладинских организација/институција/едукативних центара и других облика организовања младих у области културе						
1.2.5.	Организовање атрактивних културних садржаје за младе на подручју цијеле општине						
1.2.6.	Обезбиједити равномјеран и равноправан културни развој свих седам мјесних заједница на подручју општине						

8. Заштита животне средине

Бр.пр.	Програм/пројекат/мјера	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Процена вриједности приоритетних пројеката (КМ) за 2011.годину
1.1.1.	Креирање и реализација кампања о важности заштите животне средине						1500,00
1.1.2.	Медијска промоција еколошких проблема (депоније,отпади...)						1000,00
1.1.3.	Промоција волонтеризма и његовог значаја за очување и унапређење животне средине						1000,00
1.1.4.	Промоција значаја “Кућног одгоја младих” за заштиту животне средине						
1.1.5.	Увођење додатка у општински Билтен који ће бити посвећен заштити животне средине						300,00
1.1.6.	Издавање школских “Еко новина”						
1.2.1.	Креирање образовних програма за организације и неформалне групе младих о заштити животне средине у МЗ-има општ. Петрово						
1.2.2.	Организовање едукативних програма за наставно особље на тему заштите животне средине						
1.2.3.	Увођење Еко дана у образовно-васпитним институцијама						
2.1.1.	Подршка при оснивању омладинске организација за заштиту животне средине						1000,00
2.1.2.	Успостављење Еко Тима младих за намицање средстава за заштиту животне средине						
2.1.3.	Покретање /оснивање Еко секција/радионица у образовним институцијама						
2.1.4.	Пројекат: „Април-мјесец чистоће“						1500,00
2.1.5.	Пројекат: „Школске еко-патроле“						

IV. Финансијски план за прву годину имплементације

Област Омладинске политике	Финансијска средства (KM)
Запошљавање	6.100,00
Стамбена политика	1.000,00
Здравствена политика	5.800,00
Социјална политика	5.000,00
Информисање младих, партиципација у друштву и мобилност	6.350,00
Спорт, слободно вријеме и омладински рад	3.500,00
Култура и образовање	23.000,00
Заштита животне средине	7.300,00
УКУПНО	58.050,00

V. Механизми за реализацију Омладинске политике

Како је ријеч о стратешком документу општине Петрово, веома је важно дефинисати структуре које ће бити задужене за његову реализацију, мониторинг и евалуацију и по потреби ревизију истог. Са друге стране, потребно је предвидјети и обезбједити финансијска средства за несметан рад појединих управљачких структура, као и за имплементацију активности које ће услиједити као резултат провођења програма/пројеката/мјера планираних у овом документу. На тај начин ћемо обезбједити одрживост реализације и постизање планираних циљева из „Омладинске политике општине Петрово 2011-2015“.

Један од предуслова за успјешну реализацију Омладинске политике општине Петрово биће свакако успостављање и стално јачање партнерских односа између владиног и невладиног сектора, укључујући приватни сектор и друге заинтересоване стране на подручју општине Петрово и шире, као и сарадњу на ентитетском, државном и регионалном нивоу. При томе ће један од приоритетних задатака Општине бити пружање подршке развоју невладиног сектора, првенствено успостављању омладинских организација (НВО-а) којих готово да и нема на простору општине Петрово. Са развијеним невладиним сектором, који ће бити способан повући финансијска средства из разних грантова и донаторских средстава, општина ће остварити своје кључне интересе за партнерство са овим сектором, који се између осталог састоје у стварању социјалног капитала општине и обезбјеђивању услова за континуирани развој општине Петрово.

Када је ријеч о организационим структурама које ће бити задужене за реализацију Омладинске политике општине Петрово 2011-2015, начинима финансирања омладинског рада, дјеловања и активности, као и објектима за младе, исти су у највећој мјери предвиђени и описани Законом о омладинском организовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 98/04 и 119/08).

Организационе структуре за реализацију Омладинске политике

У складу са Законом о омладинском организовању, навешћемо неке од структура потребних за успјешно развијање и реализацију Омладинске политике општине Петрово 2011-2015, а њихово успостављање и одрживост ће у великој мјери зависити од мотивације, интереса и капацитета заинтересованих страна (локалних актера) у општини Петрово:

1. **Комисија за младе** (чл. 22) - редовно скупштинско радно тијело чији је састав поред одборника потребно проширити са представницима будућег „Омладинског савјета општине Петрово“, односно омладинских организација и/или других облика представљања интереса младих (нпр. савјети ученика и сл.);
2. **„Омладински савјет општине Петрово“** (чл. 44 и чл. 45) - асоцијација која окупља представнике омладинских формалних и неформалних организација/група и НВО-а. Радна група за информисање, партиципацију и мобилност младих која је радила на припреми материјала за ову област у склопу Омладинске политике општине Петрово, предвидјела је формирање овог савјета под називом „Омладински савјет општине Петрово“ (СЦ 2; ОЦ 2.2; мјера 2.2.2) и у складу је са Законом о омладинском организовању Републике Српске и новом Омладинском политиком Републике Српске 2010-2015. - поглавље 4.7 - Слободно вријеме и партиципација младих у друштву - програм 7.1);
3. **Службеник за младе** - у локалној управи општине Петрово требало би прецизније дефинисати позицију и послове Службеника за младе, чији би задатак према одредбама Европске повеље о учешћу младих на општинском и регионалном нивоу (поглавље III. тачка 68) био да координира процес провођења омладинске

политике на локалном нивоу, обезбјеђује континуирану сарадњу између представника младих, општине Петрово и других релевантних институција, одржава редовну комуникацију на свим нивоима везано за младе, администрира општински буџет за младе и сл.

4. **Управљачки комитет за младе** (чл. 77. и чл. 78.) – тијело/орган који се формира на нивоу локалне самоуправе у чијем би саставу требали бити представници надлежних одјељења, (друштвене дјелатности, финансије, службеник/служба за питања младих), комисије за младе СО Петрово, представници „кровне“ организације младих (нпр. Омладински савјет/парламент општине Петрово), и других установа на нивоу општине које се на неки начин баве питањима младих.

У склопу овог документа предвиђено је организовање међусекторских партнерских структура попут: Општинског здравственог одбора (ОЗО), Међусекторског тијела за стамбена питања младих, „Еко мреже“, Форума безбједности, Тима за координацију рјешавања проблема заштите животне средине и сл. Основна сврха успостављања ових тијела је да се на систематски начин и координираном акцијом свих релевантних актера у општини, заснованој на партнерским односима и сарадњи релевантних институција и младих, пронађу рјешења за поједине проблеме који се тичу младих по појединим секторима (областима омладинске политике). Наравно, носилац иницијативе за формирање ових тијела требала би бити општина Петрово, мада успостављање „Омладинског савјета/парламента“ општине Петрово у највећој мјери зависи од заинтересованости и капацитета омладинских организација и младих уопште, са простора општине Петрово.

При избору чланова наведених организационих структура треба водити рачуна о равноправној заступљености младих, жена и социјално искључених категорија попут: младих са физичким и психичким онеспособљењем, те представника избјеглих и расељених лица, удаљених мјесних заједница и слично, како бисмо омогућили њихово активно учешће у реализацији Омладинске политике општине Петрово.

Финансирање омладинског рада и активности

По члану 54. Закону о омладинском организовању Републике Српске: „*Република, град и општина издвајају дио средстава из буџета за финансирање програма, у складу са омладинском политиком, а на приједлог надлежних омладинских тијела (Комисија, Одбора).*“ Поменута средства требало би разматрати као:

1. средства пласирана у појединим областима која се директно тичу младих (образовање, култура, запошљавање, социјална и здравствена политика, заштита животне средине итд.) и
2. посебна средства намјењена за подстицај и подршку при реализацији програма/пројеката/мјера младих, тзв. **буџет за младе**.

Приликом планирања општинског буџета, поред осталих стратешких докумената који се тичу развоја општине Петрово, неопходно је у обзир узети и Омладинску политику општине Петрово. Овом омладинском политиком предвиђа се и формирање неколико фондова, као што су: Општински фонд за субвенционисање подстицајних средстава Владе Републике Српске за развој руралних подручја, Стамбени фонд за младе општине Петрово, Општински фонд за развој и промоцију културе и др. Управо преко ових фондова би се синхронизовано, систематски и транспарентно прикупљала и пласирала новчана средства за рјешавање проблема младих у областима које су обухваћене овим документом.

Управо из ових разлога јако је важно успоставити тијело (кровну организацију која окупља младе) попут „Омладинског савјета“, које би преко својих органа, као један од

задатака имао да обезбједи синергију између активности и мјера предвиђеним различитим стратешким документима општине Петрово и Омладинске политике општине Петрово, обезбједи њихово финансирање и надзор над реализацијом планираних циљева Омладинске политике општине Петрово.

У погледу *буџета за младе* потребно је у оквиру општинског буџета предвидјети ставку која би се дугорочно посматрано односила на:

- финансирање организовања (формирања) и рада омладинских организација са сједиштем на простору општине Петрово у складу са њиховим годишњим извјештајима, резултатима и плановима/програмима рада за сваку наредну годину. Од нарочитог значаја је обезбједити финансирање рада кровне омладинске организације, Омладинског савјета, што проистиче као обавеза општине у складу са Законом о омладинском организовању РС;
- финансирање пројеката омладинских организација и неформалних група младих који би доприносили реализацији планираних циљева из овог стратешког документа. Препорука је да се овакав начин финансирања проводи путем јавног позива (конкурса) једном или два пута годишње. При томе се може искористити већ усвојена одлука о начину, поступку и критеријумима за финансирања пројеката удружења грађана, нпр. стављањем фокуса на пројекте младих. Такође је потребно израдити и општински образац за подношење пројектног приједлога са упутством за припрему пројекта, како би се обезбједио једнообразан приступ према свим подносиоцима пројектних приједлога и олакшао рад Комисије за избор омладинских пројеката.

Објекти за младе

Под овим појмом подразумевају се простори у којима млади, било као чланови омладинских организација, неформалних група младих или као појединци могу свакодневно реализовати планиране активности уз стручну помоћ и вођење омладинских радника. У овакве просторе се убрајају омладински центри, домови младих, омладински клубови и слично.

Према Европској конфедерацији омладинских клубова (ЕСУС) сврха рада са младима у оваквим центрима је да им се, засновано на волонтерској основи, понуде развојна и образовна искуства која ће им омогућити да играју активнију улогу у демократском друштву, као и да се одговори на њихове развојне потребе. У оваквим вишенамјенским омладинским центрима, млади имају могућности да се уче одговорности, дискутују о различитим темама, испољавају своју креативност, граде своје самопоуздање, припремају и реализују пројекте, потраже савјет и на крају да квалитетно проводе своје слободно вријеме у дружењу са својим вршњацима.

Радна група за информисање, партиципацију и мобилност младих која је радила на припреми материјала за ову област у склопу Омладинске политике општине Петрово, предвидјела је формирање „Омладинског центра“ (СЦ 2; ОЦ 2.2; мјера 2.2.1). Поред већ наведених функција које би овај центар обављао, планира се и оснивање Информационог центра за младе у склопу којег ће се прикупљати, обрађивати и дистрибуирати све релевантне информације за младе по свим областима, које су обрађене у Омладинској политици општине Петрово. Такође се у будућности планира отварање одређених врста савјетовалишта за младе у сарадњи са ЈЗУ Дом здравља „Озрен“Петрово, Центром за социјални рад и осталим институцијама на нивоу општине, у зависности од потреба и исказаног интереса младих.

VI. Мониторинг и евалуација

Мониторинг и евалуација током процеса реализације „Омладинске политике општине Петрово 2011-2015“ у основи има три основна циља:

1. Процјена успјешности остварења циљева Омладинске политике (стратешки и оперативни),
2. Праћење ефикасности спровођења дефинисаних програма/пројеката/мјера у Омладинској политици и
3. Омогућавање учешћа младим у мониторингу и евалуацији успјешности реализације Омладинске политике општине Петрово 2011-2015.

Како су овим документом предвиђене структуре које ће се бавити реализацијом, праћењем и проценом реализације Омладинске политике општине Петрово (Омладински савјет), требало би у склопу ових структура именовати тим који посједује релевантно знање и искуство у области мониторинга и евалуације.

Тим за мониторинг и евалуацију ће израдити мониторинг систем у складу с којим ће вршити адекватна мјерења, анализе и извјештавање о току реализације програма/пројеката/мјера из свих области Омладинске политике општине Петрово 2011-2015.

При селекцији чланова тима за мониторинг, као што је то случај и код осталих организационих структура Омладинске политике општине Петрово, такође је веома битно обезбиједити адекватну заступљеност прије свега различитих сектора.

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
Јово Николић, с.р.

Број: 01-022-22/11
Датум: 21.02.2011.

САДРЖАЈ

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ

1. Одлука о доношењу омладинске политике општине Петрово 2011-2015. година		1
2. Омладинска политика општине Петрово 2011-2015. година		2

0

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ ПЕТРОВО излази по потреби.

Издавач: Скупштина општине Петрово. Уређује: Стручна служба Скупштине општине Петрово.
За издавача: Бранислав Михајловић, секретар Скупштине општине Петрово. Годишња претплата: 60,00 КМ.
Цена овом броју: 10,00 КМ. Наручбе слати на телефон: 053/260-190.

0

